

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Obseg: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, nad to višino vsi oglasi 1 m/m x 54 m/m 1 K 50 v. Uradni razglasil in poslana ter notica isti prostor po 2 K, ženitne ponudbe in poroke pavilno 80 K. — Pri naročitih nad 10 objav popust.

Vpisanim glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knjižna ulica št. 3, pritično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ voja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno 90—
3 mesečno 45—
1 15—

V inozemstvu:

celoletno K 240—
polletno 120—
3 mesečno 60—
1 20—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 500 po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knjižna ulica št. 3, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Bopise sprejema le podpisane in začetne frankovane. Reklame ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

Josip Hočevar, nadzornik drž. žel.:

Naše državne železnice in svetovni promet.

Svetovna trgovina, vtr bogatstva, moči in nadvlade, sloni na prometu, ki se proizvaja po morju potom ladij in po kopnem potom železnic. Ta dva prometa tvorita faktorja svetovnega prometa, toda le, ako se s svojimi prometnimi sredstvi neposredno stikata v kaki pomorski luki. Odveč bi bilo dokazovati, da je svetovni promet le mogoč potom pomorskih cest in da se svetovna trgovina stopnjeva pospešuje v prvi vrsti s spolnitivno prometa na kopnem. Jasno je tudi, da čim boljše je urejena železnica, več in bogatejšega sveta na kopnem veže nase in na morski izhod, tem bolj se razvija svetovna trgovina, tem živahnejši postaja svetovni promet.

Jugoslaviji so dani vsi pogoji, da stopi v svetovno trgovino.

Po svoji dolžini leži tik ob morju, poseduje več luk, ki vežejo celotno Jugoslavijo potom dobro urejenih železnic direktno z morjem. Reka, Split, Šibenik, Metković, Dubrovnik, Kotor so njena izhodišča na morje. Ker so železniška razdalja med jugoslovanskim ozemljem in morjem relativno kratka, ni dvoma, da bo Jugoslavija sama kot taka napredovala v svetovni trgovini in se bo prerinila v ospredje; sosebno jamčijo za to njena naravna bogatstva.

Jugoslaviji pa pripada še druga širša naloga.

Ker je svetovna luka Reka zvezana potom dobrih železnic ne samo z jugoslovanskim ozemljem, temveč tudi s tujimi državami, ki leže z njenim hrbtom, je Jugoslavija poklicana posredovati svetovni promet in trgovino teh tujih držav.

Glavne zveze Reke s tujimi državami tvorijo državne železnice.

Prva vodi iz Reke preko Karlovca, Metlike, Ljubljane, Jesenice, Podroščice, od tu vodi en odcep proti zahodu do Bač (demarkacijska črta), drugi proti vzhodu do Vetrinje (demarkacijska črta). V vsaki teh dveh začasnih prehodnih postaj se priključuje tudi prvovrstna proga avstrijskih drž. železnic. Čez Bače se bo vršil z zahodno in južno Nemčijo, Avstrijo, Čeho - Slovaško, Poljsko; čez Vetrinje, Celovec, Št. Vid ob Glini pa, osobito s srednjo in

vzhodno Avstrijo, Čeho - Slovaško, vzhodno Nemčijo in Poljsko.

Ves ta promet se bo vršil v Sloveniji po državni progi čez Podroščico, Jesenice, Ljubljano, Metliko, ker je to naravna najkrajša državna cesta.

Ako se proga Bubnjarci - Karlovac nekoliko ojači, bo zadostovala ta črta nekaj let. Izdatno pa bi se odpravilo nedostatom, ki jih kaže sedanja drž. železniška zveza z Reko, ako se uresniči projekt proge Kočevje - Delnice.

Druga državno - želez. zveza z Reko se odcepi od Karlovca in vodi proti vzhodu preko Zagreba v novo Madžarsko. Dvomljivo je, ako bo ta črta potegnila nase razum Madžarske tudi še kako drugo tujo državo. Gotovo pa je, da se Reke ne bo posluževala niti bivša Galicija, niti Bukovina. Po svoji naravi leg bosta stremili obe na romunske pristane ob Črnem morju.

Ako črta Št. Peter - Reka ne pripade Jugoslaviji, se bo morala tudi južna železnica, privatno podjetje, ki tvori tretjo zvezo Reke z Jugoslavijo in Avstrijo, oziroma drugo zvezo z Madžarsko, posluževati poti do Reke od Zagreba ali Ljubljane po državnih železnicah. Saj bo menda jugoslovanska prometna politika vendar gotovo gledala na to, da se promet z Reko vrši čim največ po jugoslovanskih progah.

Po sedanjih konstatacijah si bo južna železnica delila z drž. želez. promet le v vzhodni Avstriji, skrajno zahodni Madžarski, in malem vzhodnem delu Čeho - Slovaške in v skrajnem zahodnem delu Poljske. Stališče južne železnice je po državnem prevratu v svetovnem prometu mnogo neugodnejši, ker se deli prej enotna proga sedaj v dve, oziroma tri tarifno - samostojne dele. Tekomalna moč ji je napram avstrijskim državnim železnicam, ki tvorijo do naše državne meje enotno progo, zelo padla. Tako prevozi na primer transport iz Čeho - Slovaške do Ljubljane po južni železnici štiri tarifno različne proge, medtem ko po drž. železnici čez Celovec le tri. Južna železnica bo morala zelo mnogo žrtvovati, ako se bo hotela z avstrijsko in našo drž. železnico čez

Beljak, Celovec, oziroma Zagreb kosati.

Ogromni delež prometa pripade torej po naravi drž. železnici Jesenice - Metlika - Karlovac. Razmerje med intenzivnostjo pričakovanih prometov čez Jesenice: Splitje: Zagreb, bi se dalo izraziti s številkami nekako 2 : 1 : 1.

Vodilno mesto v svetovnem prometu čez za sedaj edino našo svetovno luko Reko s srednjo Evropo bo prevzela vsekako državna železnica v Sloveniji.

Za napeljavo in sprejem tega toka, ki bo drvel po naši gorenjski in dolenski železnici, pa je treba pripraviti strugo.

Ker zahtevajo priprave mnogo dolgotrajnega, naporega duševnega in fizičnega dela, ki se zamore vršiti uspešno le na podlagi mnogoletnih skušenj, je očitno, da se mora pričeti s tem delovanjem tako pravočasno, da ga ne prečite dogodki.

Taka dela zamore vršiti pa tudi le organ, ki ima dovolj moči in samostojnosti ali polno odločilno moč, ali pa, ki je odvisen le od ene same in to najvišje instance, naj se že zove ta inštanca ministrstvo ali generalna direkcija. Medinstance le zavlačujejo in otežkočajo, če ne ogrožajo uspešnega delovanja.

Označeni organ zamore delati uspešno le na licu mesta; tam je treba zasidati lopato ter očistiti strugo, kjer se tok zajezi.

Kdo pa naj to delo prevzame in ga vrši uspešno? Gotovo v prvi vrsti slovenski železničar, ki ima srce za Slovenijo, ki je žrtvoval in žrtvuje vse za svojo ožjo in širšo domovino, in ki jo edini pozna, je v trenutku kos temu delu. On je tudi po toliko letih samozatajevanja in hede zaslužil, da se mu poveri to častno, čeprav težavno delo. Tudi je slovenski državni železničar v izdatni meri sodeloval pri izvrševanju uзорno mehanizma jadranskega in levantnega prometa bivših avstrijskih državnih železnic preko Trsta, radi česar se bo našlo pri njem najbrže več umevanja za imenovano težavno nalogo, kakor kje drugje.

Prva slovenska vlada je postavila tak organ v Ljubljani z ustanovitvijo — ravateljstva drž. železnice, unoštevaljoč velikansko nalogo, katere mora naša drž. žel. v Sloveniji. Ravateljstvo, ki se je bilo iz nič ustvarilo, se je bilo po enoletnem delovanju konsolidiralo. Ko pa se je začelo ravno baviti z

dalekosežnimi vprašanji svetovnega prometa, je bilo razpuščeno.

Nočem se tu spuščati v razmotrivanja vprašanj zakaj? kdo? in kako?; to naj se drugod in drugokrat obravnava, za to sedaj ni več časa.

Blagor cele Jugoslavije, blagor Slovenije, sosebno pa Ljubljane same, ki bi po svoji naravi legi na glavni prometni žili prevzela veliko nalogo v svetovnem prometu, ker bi jo uvrstilo med prva svetovna mesta in bi ji donášalo neizmernega blagostanja, zahteva v tem trenutku edino le hitro pomoč.

Sedaj naj velja le geslo: zacetiti rano, na kateri krvavi naša skupna domovina.

Zato kličem vsem merodajnim faktorjem, oblastvom, trgovskim in obrtnim krogom, pustite vendar v nemar korist, ki vodi na razpotje, delajte za občni blagor, za moč in

nadvlado naše ožje in širše domovine. Pokličite nazaj ravateljstvo drž. železnic v Ljubljano, da začne pripravljati pot svetovnemu toku čez slovenske železnice, predno ne bo prepozno.

Skrajni čas je že. Čeho - Slovaška, Nemčija, Avstrija in Madžarska so že sklenile dogovor z Italijo glede prometa, ki naj se seveda ogiblje naravne poti čez naše drž. železnice! Mi pa nismo storili še ničesar.

Gorje, če se zajezi tok, predno prispe do naših mej. Ako dobi naše duri še zaorta, iskati si bo moral drugega izhoda, že ga je skoro našel, že se je jel razvijati tok čez Trbiž - Pontabelj po laški ravnini; gorje pa še večje, ako si izdolbe novi izhod čez Trbiž, Predel in Sv. Lucijo.

Potem, Ljubljana, lahko mirno spiš kot obsedela devica v svoji kamrici.

Končna demobilizacija. Regentova zahvala vojski.

Presbиро sporoča uradno: Ministrstvo za vojno in mornarico objavlja nastopno naredbo vrhovnega komandanta z dne 31. marca t. l.:

Junaki!

Određil sem, da se vrne v redno stanje tudi oni del vojske, ki se ni demobiliziral. Skoro bo šest let, kar sem proglasil splošno mobilizacijo, redno ste se odpočili od vojn leta 1912. in 1913. , ki so prinesle svobodo samo enemu delu našega naroda. Odzivajoč se enodušno mojemu pozivu in zbirajoč se pod tedaj že proslavljenimi zastavami, ste se zavedali težke naloge, ki nas je čakala, ko je bilo treba braniti ogroženo svobodo in čast našega naroda. Zavedali ste se, da sem vas pozval v usodno borbo z velikim premočnim sovražnikom, ki naj bi uničila pridobitve naših dedov, očetov in tudi naše, ali ne prinesla svobodo tudi ostalim našim zaslužnim bratom preko Drine, Save in Donave ter izpolnila svetel misel osvoboditve in zedinjenja vsega našega naroda. To borbo na prelomu in smrti ste vi, junaki, častno sprejeli z nečuvno hrabrostjo in nadčloveškim samozatajevanjem ter napisali s svojo krvjo najsvetlejšo listo naše zgodovine. Slavne bitke na Ceru, pri Rudniku, krvavi boji leta 1915. znamenite borbe na solunski fronti, pri katerih ste priložili dragoceno kri in osvajali stopnjena skale in stene, junaško zavzetje Kajmakčalana, prehod preko Črne reke in osvoboditev Bitolia, najsilnejši in nečuvni prelom solunske fronte leta 1918., z iskrenim preganjanjem sovražnika do njegovega popolnega zloma, so vojna dela, ki se jim danes divi naš prijatelj in nerajnik, ki bodo v svetovni zgodovini vedno živela in ki bodo služila daljnim pokolenjem kot primer junaštva, rodoljublja in ljubavi napram domovini. Vaše nadčloveško trpljenje in muke povodom prehoda preko alpskih gor in prepado, ko v vas niti trenutka ni omahovala ali se zmanjšala ljubav napram svobodi, se bo v bodočnosti dogodkov v svetovni zgodovini vedno beležilo kot značilen nauk, da je ljubav našin za svobodo jača sila nego nasilje velikih in močnih. Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je nastalo iz teh vaših težkih naporov in iz vaše divne požrtvovalnosti s krepkim sodelovanjem čet naših zaveznikov in naših jugoslovanskih čet iz vseh krajev, je danes naše ujedinjeno kraljestvo. Ponosni se vračate domov, ker ste vestno izpolnili naše misli, ker ste ustvarili veliko zgodovinsko delo, jaz pa hočem deliti z vami ta ponos, izjavljajoč vam kot vrhovni komandant svoje priznanje, ki pri-

ceno kri in osvajali stopnjena skale in stene, junaško zavzetje Kajmakčalana, prehod preko Črne reke in osvoboditev Bitolia, najsilnejši in nečuvni prelom solunske fronte leta 1918., z iskrenim preganjanjem sovražnika do njegovega popolnega zloma, so vojna dela, ki se jim danes divi naš prijatelj in nerajnik, ki bodo v svetovni zgodovini vedno živela in ki bodo služila daljnim pokolenjem kot primer junaštva, rodoljublja in ljubavi napram domovini. Vaše nadčloveško trpljenje in muke povodom prehoda preko alpskih gor in prepado, ko v vas niti trenutka ni omahovala ali se zmanjšala ljubav napram svobodi, se bo v bodočnosti dogodkov v svetovni zgodovini vedno beležilo kot značilen nauk, da je ljubav našin za svobodo jača sila nego nasilje velikih in močnih. Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je nastalo iz teh vaših težkih naporov in iz vaše divne požrtvovalnosti s krepkim sodelovanjem čet naših zaveznikov in naših jugoslovanskih čet iz vseh krajev, je danes naše ujedinjeno kraljestvo. Ponosni se vračate domov, ker ste vestno izpolnili naše misli, ker ste ustvarili veliko zgodovinsko delo, jaz pa hočem deliti z vami ta ponos, izjavljajoč vam kot vrhovni komandant svoje priznanje, ki pri-

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dolje.)

»In veste, s čim? — S kavo! Dajal je bolnikom piti zmes iz dveh tretjin navadne kave in ene tretjine žganega in zmletega železa, in baje so vsi putikari ozdraveli!« je pripovedoval Vodnik.

»E! E! Veste kaj: svetujte mu še to!« je dejal smehljaje dr. Wagner. »Pomagalo sicer ne bo, a vsaj novo naco mu zbudite. Tisti Španec je — med nama povedano — namreč šarlatan.«

»Strašno, strašno! Kaj bo le počel ubogi naš baron?«

»O, ne bojte se! Njegov duh je pogumen in njegova volja trdna! Ko sem bil pravkar zopet pri njemu, je govoril ves čas le o svojih petrefaktnih, mineralnih, botanskih zbirkah svojega brata Karla, o svojih posestvih, plavžih in trgovskih zvezah, za vse se zanima, za svojo bolezen pa se jedva zmeni. Čudovit mož! Pa kam tako hitre?«

»Vojska! Vpregli so me. Dobil sem ukaz, da moram hoditi v šentpetrsko cerkev pomagat župniku. Njegovi duhovniki imajo zdaj preveč posla v vojaški bolnici. Iz Gorice so pripeljali namreč vse ranjence in bolnike v šentpetrsko vojašnico.«

»Vem. Prav iz tega vzroka so poklicali tudi mene v Ljubljano. Zdravnikov in ranocelnikov je premalo in vsi imamo polno težkega

dela. A kaj še bo? Sreča jasna, Francozi nas pohrustajo! Kaj vse nas še čaka? Tudi baron Zois ima najhujše slinje.«

»Vem. Toda ne, ne obupati še ne smemo!« je vzklikal Vodnik, p in neomajnega zaupanja. »Še ni konec avstrijske sile! Vse se obrne še na boljše in končno moramo, moramo zmagati! Vurite na vojvoda Karla po pravi vse, kar smo zmožni!« Videli so, da se ne varim!«

»Dal Bog! Videnimus cras!« kakor pravi baron. »Amor!« zopet se bo moral čudež!« je dvomil dr. Wagner.

»Zgodil se!« Že večkrat se je zgodil tak čudež! Naša armada je junaška in nepremagljiva, treba ji je le pravega noveljnika. In zdaj ga ima. Nadvojvoda je ob Peni dokazal, da mu ni para! Zato se mi zdi ves trup, kar ga je bilo te dni, prenašel in brez povoda. Da so cesarske blagajne prenesli v varne kraje, je seveda pametno in prav; da so dal prepeleti ranjenec iz Gorice in Gradške v Ljubljano ter da so za zdravo vojašnico pričrtili dovolj prostora na našem vrdu, je bilo le potrebno. Ali prenašanje je za to misliti, da je Francoz že pred durmi, ker je morala zstradana Mantova kapitulirati. Kadar je najhujša sila, božja nam pomoč je mila. Reke Piave general Buonaparte ne bo mogel prestopiti! Le potrpite! Nadvojvoda Karla ga zgrabi odspredaj, general Špork pa od tirolske strani in poženo ga nazaj tja do Genove.«

»Upajmo, upajmo!« je dejal zdravnik in skeptično priklimal. Nato je obstal in ponu-

dil Vodniku roko. »Meni se mudi v vojašnico k ranjencem, vam pa menda v cerkev. Kje se vidiva zopet?«

»Zvečer pri baronu, če pridete?«

»Pridem. Pa svilenja!«

In moza sta se ločila ter korakala svojo pot zamisljena in polna zlih slutnj.

Dr. Wagner se jim je vdal popolnoma. Vodnik pa se jim je še upiral z optimizmom pesnika in z vero v božjo pomoč in vojaško junaštvo.

Z mrzlično naglostjo so marširali skozi Ljubljano dan na dan ogrski polki na Laško. Ustavljali so se jedva za par ur pred mestom ali pa so se utaborili na Kopicinskem trgu, si v naglici skuhalo menažo te: zopet odmarširali.

Dolge vrste tovov, trupe pešcev najrazličnejših uniform okorni vorataji ter eskadroni huzarjev in ulancev so polnili ljubljanske ulice ponoči in podnevi, da ni bilo nikdar miru.

Gromko prepevanje hrvaških, madžarskih in nemških pesmi je donelo in odmevalo po trgih in cestah, kostilničarji in kavarnarji pa so imeli najboljšo žetev. In vojaške godbe so svirale marše, peli so rogovi, ropotali bobni, čula pa so se povsod povelja, a Ljubljancem se mladim, krasnim, z zlato in srebrom pošitih častnikov niso moge javno dovolj nagledati in skrivaj dovolj najljubiti. Brezkončne so bile vrste vojaštva, konj in vozov, ki so hitele vse v isti smeri, preko Vrhnike, Postojne, Razdrtega in dalje tja do rekama Plavi in Tagliamentu.

Veselo in živo je bilo v Ljubljani, saj so trupe pogumnih in objestnih vojakov zbujale vsakomur prepričanje, da je država vendarle še nepremagljiva ter da je popolna zmaga Avstrije nad Buonapartom gotova.

Ko pa so se prikazale po Tržaški cesti kolone sanitetnih voz, polnih smrtnobledih ranjencev in stokajočih bolnikov, tedaj se je polastil tudi najveselejših Ljubljancov iznova tesnoba občutek.

Vojaška bolnica na Dunajski cesti je bila z maroderji kmalu prenapolnjena, in začeli so spravljati bolnike v vojašnico poleg cerkve sv. Petra.

Mrtvaški zvonček je začel jokati in jokati je skoraj ves dan. Po Tržaški cesti pa so se zibali vedno novi sanitetni vozovi dalje in dalje, da strašnega izpreveda ni hotelo biti konec.

V nekaj dneh je bila tudi šentpetrška vojašnica polna ranjenih in bolnih vojakov, na gradu pa je nastala nova vojašnica.

A navčec je pel dalje in vozovi so dovažali po Tržaški cesti brez prestanka novih žrtev.

Po šolah in v semenišču za cerkvijo sv. Nikolaja so morali pripravljati novih postelj za bolnike in treba je bilo poklicati zdravnikov in ranocelnikov iz vse dežele, da so vsaj za silo opravljali nujne operacije in reševati, kar se je dalo še rešiti. Strah, sočutje in sle slutnje so tedaj zavladale po mestu. Vselej, radovednosti in zanpanja v boljše bodočnost ni kazal javno nihče več.

pada vojski, kateri poveljujem, ki služi in bo vedno služila za primer hrabrosti, požrtvovalnosti, rodoljublja. Junaki! Vrnite se domov in pripovedajte svojim o trpljenju in mukah, ki ste jih pretrpeli, da bodo pozna pokolenja znala ceniti svobodo, ki ste jo tako drago plačali. Vrnite se domov in pravite svojim o veliki borbi in žrtvah, ki ste jih doprinesli, da bi se pozna pokolenja ponašala z vami in vašimi deli. Ne vračate se vsi domov. V težkih in dolgotrajnih bojih je mnogo vaših tovarišev, mojih vrhstnikov, podčastnikov, kapljarov in redov padlo, ki jim gre slava. Na njihove grobe kažejo danes in bodo kazali stoletja kot najslavnejše, kati našo svobodo so vrtnili s svojo smrtjo. Kadar se vrnete domov, sporočite roditeljem in sirotam drugov moj pozdrav, recite jim, da je tudi moja solza kanila na grob njihovi. Drugov ter jih prepričajte, da je njihova žalost — žalost vsega našega naroda, njihova slava slava vsega našega naroda. Spominjajte se, junaki, teh svojih tovarišev in pogosto njihovi mladim, kako so umirali, da bi se pozna pokolenja spominjala, kako so slavno služili domovini. Po naših krvavih poljih in gorah so tudi grobi mnogih vaših vojni tovarišev in sinov naših blagih in plemenitih zaveznikov, ki so nam v najtežjem trenutku priskočili na pomoč. Čuvajte jih, junaki. Čuvajte spomin na te in obiščite grobove onih, ki so daleč od domovine, daleč od svojih domov, položili življenje za nas in našo narodno stvar. Živite in slava jim! Junaki! Vrnite se domov k svojim, ki vas že davno pričakujejo v skrbeh. Vrnite se k domačim poslom, ki čakajo že davno vaše vredne roke. Vrnite se k

državljanским poslom kakor ste zvišeno služili vojnemu poslu. S svojo hrabrostjo ste izvojevali zlato svobodo. To dragoceno pridobitev čuvajte s svojimi vrlinami. Osvojevali smo in zedinili z isto rodniimi brati Hrvati in Slovenci, toda pred nami je še velika in težka naloga, da to veliko delo dogradimo in dovršimo. Od naših bratov, s katerimi boste sedaj bivali pod istim krovom, nas niso razdvajale samo državne meje, globoke reke in visoke planine, razdvajali, odtujevali in razmetavali so nas še bolj oni, ki so svojo moč gradili na naši neslogi. Meje smo pogazili, zmagali smo in daleč prodri s svojo močjo in hrabrostjo. Sedaj pa je treba po modrosti zbrati raztresene dele, prisvojiti odtujene, da nas v svobodi ne bo kak nespornost oviral pri napredku življenja, ki smo ga zaslužili kot nagrado za naše velike napore. Nepriljubljeni je zapustil za seboj svoje sledove. Treba nam je razdrto dvigniti, poškodovano vzdržati, pogrešeno odpraviti, opuščeno obnoviti, toda vse to moremo storiti le s slogo in edinstvom, samo z modrostjo in delom, samo z iskrenostjo napram domovini, namreč ljubavijo, ki so jo pokazali na Ceru, Kajmačenu in na vseh drugih bojiščih, kjer ste se proslavili v hrabrosti. Tako nam jo svoje državljanske dolžnosti, boste dogradili skupni dom in dovršili veliko osvojenost in zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev ter zgradili za življenje zgradbo svojih velikih in nadčloveških naporov.

Živeli moji divni in zmagoslavni junaki!

Aleksander, I. r.

— * —

Deklaracija demokratske jugoslovenske omladine.

Celokupna Jugoslovenska Demokratska Omladina, potomak bivše jugoslovenske nacionalističke omladine, videči da delo narodnog ujedinjenja nije još potpuno dovršeno ponovo se organizira za potpuno ostvarenje njenih ideala za koje je toliko žrtava položila.

Stojeći na stanovištu radikalnog jugoslovenskog nacionalizma sa svim krajnjim konzekvencijama Demokratska Omladina traži za Jugoslaviju jedinstveno uređenje države koje ne će uslovljavati nikakav plemenski separatizam, a koje će bitno pridoneti širenju jugoslovenske svetlosti, glavnog elementa narodnog jedinstva, da se stvori pozitivni nacionalni jugoslovenski tip kao sinteza svih najboljih osebnosti triju delova našega naroda. Znaajući da danas nacionalizam bez adekvatnog sadržaja ne znači ništa Demokratska Omladina traži da se četiri petinama našega naroda ekonomski potlačenih osigura njihova čovečja prava nairadikalnim socijalnim reformama bez ikakvog obzira na dosada privilegirane klase, ostvarivši princip potpune socijalne jednakosti.

Da sve ovo postigne Demokratska Omladina će u pravcu realnog

političkog rada podupirati jednu od političkih stranaka koja je njenim idejama najbliža i borit će se svim sredstvima protiv plemenskih nesavremenih stranaka, tražeći da one likvidiraju.

Kako privremeno narodno predstavništvo nije izraz narodne volje i pokazalo je da nije sposobno za pozitivan rad. Demokratska Omladina traži od merodavnih faktora, da se odmah podje na izbore da prava narodna volja dođe do potpunog i svesnog izražaja, i da se zemalja izvede iz današnjeg kaosa. Kao nositeljica narodnog jedinstva i generacija kojoj pripada budućnost celokupna Demokratska Jugoslovenska Omladina najoštrije osuđuje današnji režim reakcionaraca koji pripadaju prošlosti i koji je kadar da naše državno i narodno ujedinjenje u pitanje stavi.

Celokupna Demokratska Omladina naročito naglašava da će kao pokolenje posledno svojim tradicijama uvek prva ustati na najradikalniju borbu protiv svakog pokušaja da se okrnji narodni integritet i suverenitet, dolazio on s polja ili iznutra. (Iz kancelarije sekretarijata C. O. D. I. S.)

Prepovedan uvoz blaga.

Naredba o prepovedi uvoza predmetov, ki niso neobhodno potrebni, je dospela v Ljubljano šele 26. marca. Nemalo je presenetljiva prizadete trgovske in obrtniške kroge. Glavni vzrok je bil predvsem ta, da je glasom izvršilne naredbe k sklepu ministrskega sveta dovoljen

naknadni uvoz le za ono blago, ki se je nahajalo 23. marca že na potu v naše kraljestvo. Naši trgovci in obrtniki pa imajo v inozemstvu, predvsem v Avstriji, Nemčiji in na Češkem velike množine blaga nakupljenega že od lani in letos. To blago dosedaj ali še ni bilo odpremljeno,

ali pa je moralo biti med peto vkladščeno radi ukinitve prometa. Samo pri centralni upravi se promet s inozemstvom je bilo še vplačano, toda še ne dobavljenega blaga za nad 20 milijonov kron za Slovenijo. Od tega se sigurno polovico lahko vzame kot vsota, ki pripade na predmete, katerih uvoz je sedaj prepovedan. V interesu stvarbi bi bilo vsekakor, da se dovoli uvoz za to nesporno že poprej potom Centralne uprave plačano blago. Razen tega smo skoro moralno prisiljeni držati sklenjene kupčije radi kompenzacijskih pogodb. — Prvi praktični efekt prepovedi je sigurno ta, da bo prepovedano blago iz tuzemskega trga izginilo, kolikor ga je še v tuzemskih zalogah in postalo predmet blaznih spekulacij. To velja predvsem za vse modno blago, manufakturne in konfekcijske izdelke. Druga posledica bo, da se bo v nekaterih strokah, kakor je predvsem luksuriозна manufaktura, razvilo tihotapstvo, kateremu naše obmejne finančne straže radi nenaravnih provizornih naših mej, ne bodo kos. Ravno radi tega je nevarnost, da mogoče naredba ne bo dosegla željenega uspeha. Njen namen je, izboljšati našo plačilno bilanco napram inozemstvu in s tem našo valuto. Razen tega se govori precej glasno, da so v posameznih delih kraljestva velike zaloge prepovedanega blaga, ki se bo prodalo sedaj za visoke cene v Slovenijo in na Hrvaško.

Na eni strani je vstvarila ta naredba situacijo, ki je najugodnejša, da se v gotovih obrtih osamosvojimo od inozemstva, da se obstoječi obrati razširijo in izpopolnijo. To bi veljalo predvsem za bombažno tekstilno stroko, za alkoholno industrijo, za pletarsko industrijo in igračarsko industrijo in domačo keramično industrijo. Na drugi strani pa bo ta naredba, ako se striktno in brez vsakih specialnih koncesij vzdrži, povzročila, da bo mnogo obrti, predvsem konfekcijske, modne in modistovske obrti, dekoraterske, tapetniške, dalje naša slamičarska industrija, morala precejšno število delavstva odpustiti in obratovanje omejiti. O mnogih specialnih trgovinah, ki so vsled te naredbe postale skoro brezpredmetne, niti ne govorim ne. Ta naredba je pa tudi onemogočila pričetek obratovanja nekaterim specijelnim industrijam, ki so se baš snovale v Sloveniji, ker bi jim nabava surovin in polizdelkov za obrat bila nemogoča. Sem spadajo snujoča se podjetja za izdelovanje finih bombaževih tkanin v Št. Vidu in tovarna za vezenine v Ljubljani.

Naredba vsebuje tudi nekoliko prenatrženosti in protislovij. Tako je naprimer uvoz garniranih slamičnikov in klobukov po naredbi dovoljen, med tem ko domača domačja slamičarska industrija ne bo mogla garnirati svojih izdelkov in odpustiti nad 100 delavk, ker ji je uvoz travkov in cvetlic prepovedan. Prepoved uvoza bombaževih in drugih travkov, ki se pač ne morejo šteti med luksuz in ki se v tuzemskih predelnicah in tkalnicah nikjer ne izdelujejo, je neopravičena, ker so travkovi za krojaške in konfekcijske obrti neobhodno potrebni. Na vsak način bi bilo treba domači industriji dovoliti uvoz za njen obrt potrebnega garniranja. Uvoz umetnih sladih bi bilo tudi namesto absolutne prepovedi, omejiti na obrti in industrije, ki ga v obratno svrhu potrebujejo, namreč lekarne, sodarčarje in razne druge industrije. Prepoved bombaževga perla je neumestna, ker ga doma ne iz-

delujemo in ker spada med navadno perilo za najširše sloje. Za voščeno platno, ki se rabi v bolnicah, za dežne plašče in v gospodinjstvu, bi kazalo uvoz dovoliti v primernih množinah. Prepoved uvoza kavnih surrogatov, katerih radi nezadostne kulture cikorijske, ne moremo zaenkrat dovolj izdelati sami, ni praktična,

ako je uvoz kave prost. Vzrok je ta, da na Balkanu uporabo cikorijske sploh ne poznajo, ker uživajo turško kavo. Prepoved uvoza žepnih ur, dalje ornamentiranega papirja smatramo za nepraktično, ker se s tem naše obrti ne bodo razvile in bodo prejkoslej vezane na import teh predmetov.

Politične vesti.

== Gospod dr. Korošec kot im-porter. Na shodu v Beogradu dne 25. marca je izvajal g. M. Stakič: »V časopisih in tudi v »Trgovinskem Glasniku« je bilo objavljeno, da je neki Črnogorec, ki zastopa ameriškansko firmo, pripeljal toliko in toliko robe. Kaj je bilo na tem? Sli smo v trgovačko komoro, pregledali smo, kaj ima, pa ni eden beograjskih trgovcev ni ničesar kupil. In kdo je kupil robo? Kupil jo je ministarstvo prehrane za časa ministra z. Korošca, ki je danes žalihoz tudi ministar saobračaja, mi pa vse to trpimo. Ta roba še danes leži v Solunu in kakšna je? Nekaj tisoč parov čevljev je, pa tudi suknja (»štofovi«), ki ne vredi nič, karte za igranje, verig, svilenih nogavic (smejanje v dvorani). Kateri je država plačala po kurzu 120 dinarjev za 100 frankov. Dočim mi ne dobimo frankov niti po 200 dinarjev, jih je dobili, da netrgovci jemljejo »poli« blago po dobrem kurzu in jo prodajajo državi. Gospod Korošec ni še dementalni.

== Naše zahteve pri reparacijski komisiji. Beogradska »Politika« javlja, da je jugoslovenski zastopnik v mednarodni reparacijski komisiji predložil končno listo vrednosti, katerih povratek zahteva naše kraljestvo od Nemčije za škodo, ki jo je povzročila nemška in avstro-ogrška vojska v Srbiji. Naša kraljeva zahteva za svoječasno v Srbiji rekrutirano živino 52.000 vprežnih volov, 100.000 3-letnih plemenskih krav, 5000 bikov, 5000 3-letnih plemenskih kobil, 1000 3-letnih žrebcev, 2200 konj in 4000 ovac. Poleg tega material za industrijo in obrt v vrednosti 200 milijonov, material za zgradbo železniških in drugih mostov v vrednosti 300 milijonov in končno telefonski in brzojavni material v vrednosti 200 milijonov mark. Z dobavo teh materialov se mora začeti že meseca junija.

== Pašič poroča o jadranskem vprašanju. »Beogradski Dnevnik« piše: V predsedništvu ministrskega sveta se je vršila ministrska seja. Na tej seji je predsednik naše delegacije na mirovni konferenci v Parizu, g. Nikola Pašič, podal obširen ekspozé o celokupnem našem zunanjem položaju, zlasti o jadranskem vprašanju. G. Pašič je podrobno poročal o celotnem poteku pogajanj in vseh zaprekah, ki nam jih stavijo zavzniki, da bi se jadransko vprašanje ne rešilo pravično in pravilno. Doznavamo, da se je poleg vprašanja zunanje politike pretresavalo na tej seji tudi vprašanje notranje politike. Vlada bo potkušala v parlamentu, odnosno z opozicijo nadaljevati pogajanja za morebiten sporazum glede sestave širše koalicijske vlade, ki bi v parlamentu izdelali volilni zakon ter rešila najnujnejša vprašanja, nakar bi potem izvršila volitve.

== Kaj bi moral parlament rešiti. »Tribuna« poroča: Ko se parlament bo velikonočnih praznikov sestane, bi imel rešiti tri važna vprašanja in sicer: 1.) proračunske dvajsetine; 2.) volilni zakon in 3.) zakon na vojne dobičke. Ta vprašanja

se morajo rešiti v svrhu pomirjenja vseh patriotskih elementov v državi rešiti brez odlašanja.

== Propaganda črnogorskega ekskralja Nikite. V italijanski poslanski zbornici je socialist Lazzari 30. marca ostro napadel vlado, ki podpira propagando Nikite v Crni gori. Hkratu je omenil, da so se koncem decembra lanskega leta v formiji pri Gaeti zbirale in oboroževale čete Črnogorcev in Turkov za »podjetja tuje dinastije«. Lazzari je Nitti-jevi vladi izrekel nezaupnico.

== Razdelitev podonavskih ladij. »Wiener Mittagszeitung« javlja: Predčrtašnjem je dospel v Prago ameriški razsodnik za razdelitev podonavskega brodovja Houston. Čehoslovaška vlada je že v decembru lanskega leta izdelala spomenico o razdelitvi podonavskega brodovja med posamezne države. V tej spomenici je zahtevala za Čehoslovaško 550 ladij in 90 vlačilcev. Konferenca z ameriškim razsodnikom so se pričele v Pragi in se bodo nadaljevale na Dunaju.

== Nemške in avstrijske ladje. Razdelitev nemških in avstrijskih vojni ladij je določena. Francija dobi 10%, in sicer 5% nemških in 5% avstrijskih ladij. Vojne ladje, ki se bodo razdelile, so razdeljene v tri skupine. Prva skupina obsega one ladje, ki se bodo i dalje uporabljale kot vojne ladje. Francija in Italija dobita po 5 križark in 10 torpednih rušilcev. Druga skupina obsega ladje za propagando. Vsaka zaveznika in prijateljska sila dobi po eno oklopno križarko, eno malo križarko in tri torpedne rušilce. Te ladje se smejo porabljati le za propagandne svrhe, za poizkuse ali študije in se morajo po enem letu demolitirati. Francija dobi kot propagandne ladje bojno ladj »Thüringen«, križarko »Emden« in tri rušilce. Tretja skupina obsega one ladje, ki se morajo takoj demolitirati. Francija dobi zadnjih 40 avstrijskih podmornikov in se ji dovoli, da uvrsti deset teh podmornikov v svoje vojne brodovje.

== Ljudsko štetje v Avstriji. Kar je znano, se je vršilo v Avstriji ljudsko štetje. Rezultat ljudskega štetja je v glavnih potezah že znan. Število prebivalstva v Avstriji brez zapadne Ogrske in seveda tudi brez Koroške, kjer se ima izvršiti plebiscit v coni A znaša 6.071.978 prebivalcev. Na istem ozemlju se je pri ljudskem štetju leta 1910 našlo 6.295.189 ljudi, to se pravi, da je število prebivalstva padlo za 223.211 duš, ali za 3.55%. Ako se uvažuje, da se je po prevratu vrnilo mnogo nemških uradnikov, ki so bili preje uslužbeni v nemških pokrajinah, je ta odpadek na prebivalstvu gotovo še večji. Ako pa se vzame v poštev uspehi aproksimativnega ljudskega štetja leta 1914, je prebivalstvo na teritoriji, ki tvori sedaj Avstrijo, padlo za 456.232 ljudi ali 6.99%. Med deželami, ki pripadajo Avstriji, izkazujeta samo Zgoranje Avstrijska in Tirolska neznamni prirastek na stanovništvu, dočim je prebivalstvo na Nižavstrijskem znatno, na Štajerskem in Salcbur-

Dr. I. Š-i:

Rastlinstvo naših Alp.

Prispevek k spoznavanju slovenske zemlje.

Če kako delo, ki izide, ne najde takega odziva, kakor bi ga zaslužilo, škoda ni v tem, da je pisatelj prikrašan za priznanje, ampak v tem, da je prikrajšan za užitek in morebiti tudi za korist tisti del občinstva, ki bi bil delo drugačebral.

Meni vsaj se zdi, da knjiga, o kateri nameravam tu govoriti, ima ta sluh. Sicer nas je bilo gotovo veliko, ki smo bili že takrat, ko je spis izhajal v »Slovanu«, prijetno iznenađeni, in pisatelj sam je gotovo vedel, kakaj se je odločil za donatis; toda pri se, da je, kakor se reče, ostalo pri tem. Vsaj moja zasebna prašanja so imela precej negativen uspeh. Ta je videl knjigo v izločbi, a ga ni »dala zanimala, ker znanstvenih stvari sploh ne bore; drugi ni o njej še nikoli slišal, čeprav se drugače za njima za slovenske publikacije; tretji je sicer svojčas listal po »nekem geološkem spisu« istega avtorja, a čeprav je sam naravoslovec, mu je bila stvar veliko preveč strokovna-

ška. Šele četrti — morda je bil tudi petnajsti — je toplo vzkliknil:

»Rastlinstvo naših Alp? Glede na to knjigo bi bilo treba enkrat na vsa usta povedati, da je Seidl naš drugi Erjavčev!«

Naj bo ob vsi moji skromnosti dovoljeno meni, da to povem. Zakaj kakor sem prepričan, da bi bilo drugače treba čakati vsaj do pisateljeve smrti, prav tako sem tudi prepričan, da bi bilo škoda, če bi jih šlo še bogve koliko mimo, ki bi niti ne slutili, da tiči za tistimi skromnimi platnicami pravi biser slovenskega slovstva — slovenskega leposlovja lahko rečemo.

Razume se namreč, da pišem o knjigi samo s tega stališča. V snovi sami sem seveda popoln laik. Sicer pa znanstveno stran brezdvomno krije že s svojim odličnim znanstvenim imenom pisatelj sam. To pa bi hotel povedati vsem, ki še ne vedo, da je v ti knjizi več pristne, svetle poezije, nego v marsikateri, marsikateri zbirki poezij, pisana pa da je v jeziku, »katerim se mora ponašati le redki izmed vseh, ki so pisali pri nas. Tu res ni ne zvinkljanja ne igranja, toda kakor jeklo poje vsek stavek. Človeku se včasih za-

zdi, kakor da je snov sama ustvarila ta govor: vse brsti, vse zeleni, vse cvete in vse se pretaka živih sokov. In plod — plod sam je ta prelestna knjižica...

Izmed tistih treh, štirih, ki se jih rad spominjam, je bil tudi naš profesor botanike v peti šoli. (Posebno nepozabna mi je ura, ko je nam na cvetici z neprekosljivo delikatnostjo razložil skrivnosti ploditve, pa v vsi šoli ni bilo grdega pogleda, kaj šele smeha, čeprav so bili osobito laški sošolci skoraj same packe: ko so Nemci kmalu na to zagnali velik krik, da je treba mladini o spolnih stvareh »vse povedati, sem se čudil, da so toliko gruntali, kako naj se to napravi.) No, tudi ta res izredni mož gam je pokazal, bi rekel, je bolj telesno življenje rastlin.

Kaj zna pa prof. Seidl pokazati — to bi rad, da pogleda vsak sam, kdor ima le malo čutečega srca. Mika me, da bi citiral; toda kjerkoli odpreš, je mesto, ki se ti ponuja. Rečimo, tisto o bukvli!

»Bukev je najlepše listnato drevo naših gozdov. Star bukov gozd je erjaško stebrovje, prekrito z zelenim, živim krovom — pravo prirodno svetlišče. Gladka, srebrnoliva

debla se še le visoko gori delijo v veje in vejice. Sočno zeleni listi v krošnjah, tresoč se v lahnem vetriču, se strinjajo v gosto streho. Pod njo vlada hladna, vlažna senca v mirnem somraku, ki ga le tu in tam prekinja pramen solnčnih žarkov.

Človek mora kar s silo ustaviti pero, ki bi kar — prepisovalo, kakor je to drugače dolgočasen nosel. Zato rajši kar mimo tistega, kar je rečeno o brezi, o bršljanu, o pragozdu, o življenjskem snovanju v drevesu, o pomladnem cvetju v bukovem gozdu, o brstenju, o travnikih, o posekah, o košnji, o regratu, o gorskih senožitih itd. itd. Čeprav se zdi, da pisatelj prav v resnici še samega sebe prekaša šele v II. delu. V »Rastlinstvu alpskega pasa...« Tu človeka že kar zanese s seboj! Kdor je že videl alpske trate, pravo kraljestvo alpskega rastlinja, in jih ne more pozabiti, najde vsaj verno njih sliko na straneh 148. do 162. te klasične knjižice, ki je tudi za turistiko prava »zlati knjiga«. Sredi same snove mu vnovič zažari pred dnomo ta čilni božji, in potem pojde čim prej, da se mu duša spet napije njegove kraso-te; a mimogrede poprosi odpuščanja še gorski bor, če ga je na dosedanjih svojih poteh kar preel, niti ne slu-

teč, kak dečko je to in kako važno službo opravlja tam gori po pečeh in čereh. In celo lišajem in algam bo zdaj privoščil spoštljiv pogled... Pred vsem pa bo morda njegova roka manj barbarsko ruvala tišti najlepši nakit krasnih naših planin, ki ga bo drugače kmalu našli samo še po herbarijih, po albumih in — za klobuki takih — vrag jih! — »Rastlinstvo alpskega pasa...«

Seidlova knjiga je kriva, da bom na koncu zagrešil še majhno »disgresijo«. Nedavno namreč sem imel v rokah nekatere slovenske šolske čitanke. V eni sem se posebno začudil »prispevku« Ivana Cankarja, ki se mi je zadel nekako, da kar naravnost »za las privlečem...« Stvar sem seveda razumel: kar »nalašč« za mladino je Cankar snisal le malo ali ničesar, celo »mladini primerne-ga« bore malo — izpustiti najodličnejšega pisatelja pa tudi ne moreš. No, po mnogem trudu najdeš nekaj, kar bo »vsaj za silo...« In vendar po Cankarju mrgoli mest, ki so »naravnost kakor nalašč«.

Odvizno je samo od — metoda, kako čitanke sestavljati. To je: ali misliš, da moraš stlačiti vanjo kar en cel spis dotičnega pisca, ali pa izločiš samo dvajset, morebiti celo en-

škem pa samo neznatno padlo. Najbolj se je znižalo število prebivalcev v Celovcu. Celovec je imel 1. 1910 28.911 prebivalcev, letos pa jih je ljudsko štetje izkazalo samo še 26.111. Prebivalstvo v Celovcu se je torej znižalo skoraj za 10%. To je gotovo posledica tega, da je Celovec izgubil svojo slovensko zaledje, ki ga je edini živelo. Ako torej ostane Celovec pod Avstrijo, je računati s tem, da se bo konstantno zniževalo število njegovega prebivalstva in da bo mesto tudi gospodarsko docela propadlo.

Avstrijsko streljivo za Poljsko? (ČTU.) »Die rote Fahne« poroča, da se dobavlja iz Avstrije orožje in municija na Poljsko proti Čehoslovaki in sovjetski Rusiji.

Odlaganje v avstrijski republik. Po poročilih z Dunaja je zadnji avstrijski ministrski svet razpravljal o ustanovitvi posebnega republikanskega redovnega odlaganja, ki bo se podeljevalo osebam, ki so se pridobile velike zasluge za avstrijsko republiko. Načrti za ta republikanski red so že izgotovljeni.

Gdansko - Odesa - Reka.

»Messaggero« prinaša razgovor z ameriškim finančnikom Williamom Gugenheimom o amer. politiki na pram Italiji. Za nas je zanimiv oni del razgovora, ki se tiče Reke. Gugenheim je rekel, ako smemo verjeti omenjenemu listu, to - le: Reka je italijanska in tudi mora ostati italijanska. Bil je trenutek v evropski zgodovini, ko je vladal v Rusiji car in so italijanski državniki v svoje varstvo videli potrebo proti slovenski nevarnosti, v trojezi. Italija potrebuje tudi sedaj jamstvo za največjo varnost, kajti drugače bo nevarnost, ki jej je grozila na Jadranu svoj čas, za njo prenehala samo začasno. Zato potrebuje Italija mnogo več nego jej daje londonski pakt. (To posebno radi slišijo Italijani in polagajo v usta raznim finančnikom in politikom v svojih razgovorih.) Ako se to ne zgodi, potem so bile zaman vse velike žrtve Italije v svetovni vojni. Na zvezo narodov, ki se nahaja šele v malih pričetkih, se Italija ne more zanašati. Zato mora Italija iskati sama vsa potrebna varstva na Jadranu, to je na morju, ki je italijansko po tradiciji in po vseh italijanskih pravicah. (Teško, da je

Za Madžarsko se bliža doba zadoščenja? (ČTU.) Grof Apponyi je na vožnji skozi Dunaj izjavil novinarju, da je njegovo zaupanje vedno močnejše, ker je opazil, da je zavzela ententa proti Madžarski prijaznejše stališče. V Budimpešti bo moral stopiti v stike z zavezniškim guvernerjem; ako tega ne bi storil, bi to moglo neugodno vplivati na bodoča pogajanja. Grof Apponyi si je prepovedal v Budimpešti slovesen sprejem. V Rabu je dejal, da se bliža dan, ko težko izkušana Madžarska dobi zadoščenje.

Pametna politika madžarskih socialistov. Vodstvo socialno - demokratske stranke objavlja na uvodnem mestu lista »Nepszava« oklic na delavstvo, kjer opozarja na to, da se morajo vsa oseba instruktura stremjenja staviti v ozadje, dokler se zopet ne prične normalno življenje. Delavstvo se svari pred neodgovornimi elementi. Celokupno delavstvo ne bo krenilo ne na levo, ne na desno.

rekel to Gugenheim!) Pristanišče na Reki v rokah Italijanov je v soglasju z ameriški pomorski in trgovski in industrijski interesi, dočim, ako bi prišla Reka v roke Jugoslovancem, kakor hoče Wilson, bi se nahajala pod kontrolo najmočnejše pomorske sile, ki bi jako lahko monopolizirala promet v škodo Zedinjenih držav.

Kdo ne vidi, da bi pomenil traktat Gdansko - Odesa - Reka najslabše realizacijo imperijalistične angleške koncepcije? Ali kaže Zedinjenim državam podpirati tako realizacijo? Ne!

Italijani se bore za Reko res z vsemi svojimi silami. Kar jim le more služiti, vse privlečejo na dan. Posebno radi »razgovore« z ameriški veljaki. Ali stvar glede Jadrana stoji tako, da imajo lahko Gugenheimi tako ali tako mnenje, velja pa le beseda Wilsonova in ta je obrnena proti samogoltnim italijanskim aspiracijam glede Reke in Jadrana.

Sicer pa: kdo je ta Gugenheim? Američan? Stavimo, da je moč Nemec, morda še Žid po vrhu, kakor kaže že njegovo ime.

† Predsednik narodnega predstavništva dr. Draža Pavlovič.

LDU. Beograd, 3. aprila. (Zakasneno.) Danes dopoldne je preminil tukaj nagel smrti predsednik začasnega narodnega predstavništva dr. Draža Pavlovič.

LDU. Beograd, 3. aprila. (Zakasneno.) Predsedništvo narodnega predstavništva je danes dopoldne izdalo nastopno posmrtno: Danes ob 11. dopoldne je nenadoma v Beogradu preminil v 53. letu svoje starosti g. dr. Dragoljub Pavlovič, predsednik začasnega narodnega predstavništva kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev in vseučilišni profesor. Zemski ostanki se položijo na oder v Zimski bašči (na Zimskem vrtu). Pogreb bo v nedeljo, 4. aprila ob pol 3. popoldne.

LDU. Beograd, 3. aprila. (Zakasneno.) Nj. Vis. prestolonaslednik regent Aleksander je odredil, da se bo

mo deset stavkov. Zdej, ko morda le ne bomo kopirali samo Nemcev (sicer pa skoraj ne dvomim, da imajo oni tudi že čitanke z »izbranimi«, ne »zbranimi« gradivom in da le do nas še ni prišlo...), bi si v vsi skromnosti dovolil izreči mnenje, da so že razne italijanske čitanke, sestavljene po ti metodi, izborne: francoske »Le mondes des enfants« (prirejen sicer tudi v Italiji), pa je naravnost niz biservov in sicer drobnih biservov: prav za otroke... Tičoč še sam v nemški, oziroma avstrijski »mentaliteti«, sem se kar začudil, ko sem začel pregledovati knjigo, da bi bili A. Daudet, Anatole France, Victor Hugo, E. Rodand ali celo Pierre Loti in E. Zola napisali toliko »mladinskih«; no, že sem spoznal: to sem bral pri Viktorju Hugotu tu, ono pri Emilu Zoli tam, — ta opis mladosti ima Anatole France ne vem že kje, ta vesela pripovedka pa je iz Daudetovega »Tartarina«!

Hočem reči: Če bi hotel bodoči sestavljalec slovenske čitanke sprejeti kar celo »Rastlinstvo naših Alp« ali pa nič, bi seveda ostalo pri nič; če bo hotel pa izbrati — posamezni odstavki so že kar označeni z debelimi nadpisi — ne bo vedel, kaj bi bilo manj škoda izpustiti...

vršil pogreb umrlega predsednika dr. Pavloviča z vsemi vojaškimi častmi. Nj. Visočanstvo bo prisostovalo cerkvenim ceremonijam.

LDU. Beograd, 3. aprila. (Zakasneno.) Kraljeva vlada je sklenila, da se bo vršil pogreb umrlega predsednika dr. Pavloviča ob državnih stroških.

LDU. Beograd, 3. aprila. (Zakasneno.) V znak žalovanja bodo na dan pogreba dr. Pavloviča pisarne državnih oblasti zaprte.

LDU. Beograd, 3. aprila. (Zakasneno.) Zemeljske ostanke umrlega predsednika narodnega predstavništva bodo iz poslopja narodnega predstavništva nesli člani kraljeve vlade in člani narodnega predstavništva. V cerkev jih poneso člani narodnega predstavništva, iz cerkve pa vseučiliški profesorji. Potem bodo krslo nosili zastopniki meščanstva in častniki.

LDU. Beograd, 5. aprila. Danes dopoldne je bil na svečan način pokopan predsednik narodnega predstavništva dr. Pavlovič — že ob 10. dopoldne so se zbrali vsi narodni poslanci, bivačiji v Beogradu, v Zimski bašči, kjer je bila postavljena krsta z ravnikom. Na krsti je bilo mnogo vencev. Pogrebu so prisostvovali člani kraljeve vlade, diplomatski zbor, državni svetniki, zastopniki beogradske občine, zastopniki različnih uradov, državnih, zastopniki beogradske občine, zastopniki v vojaških oblasti, častniški zbor, razne korporacije itd. Ob 10. je imel metropolit g. Dimitrije z asistenco mnogih duhovnikov kratek »pomen«. Pri obredih je pelo pevsko društvo »Stanković« cerkvene pesmi. Po »pomenu« se je g. Jovan Žujevič, član akademije znanosti, v imenu akademije poslovil od pokojnika v daljšem govoru, v katerem je naglašal zasluge rajnika. Potem so člani kraljeve vlade poneli rakev iz parlamenta postopoma na mrvčaki voz. Dočim je častna stotinja izkazala pokloniko počast. Ob polu 11. se je jel izprevod po ulici po ulici Kralja Milana k Saborni cerkvi. — Pogreb se je vršil šele da-

nes, ker so pričakovali prihod sorodnikov rajnika.

Rajni predsednik narodnega predstavništva je bil rojen dne 16. julija 1867 v Knjaževcu v timočkem okrogu, kjer je bil njegov oče Milija sodnik. Ljudsko šolo in nižjo gimnazijo je absolviral v Zaječaru, kjer je bil njegov oče odvetnik, višji gimnazijo pa v Nišu. Nato je studiral na zgodovinsko - modroslovesnem oddelku filozofske fakultete v Beogradu. Leta 1888. je postal predavatelj na zaječarski gimnaziji. Ko je naredil leta 1891. profesorski izpit, je nade-

Zborovanje beogradske akademske omladine.

KRVAVI SPOPAD! MED DIJAKI IN OROŽNIKI.

Beograd, 5. aprila. V nedeljo, 4. t. m. ob 10. dopoldne se je vršil v Beogradu velik meeting beogradske akademike, katerega se je udeležilo poleg dijaštva tudi meščanstvo in delavci. Po ognjevitih govornih raznih govornikov se je prečitala resolucija, obsegajoča 9 točk, v katerih se protestira proti nasilnemu postopanju sedanje vlade in zahteva razne pravice, ki so povsod drugod že v veljavi. Resolucija so sestavili in odobrili vsi dijaki beogradske univerze, brez razlike strankarske pripadnosti, edino radikali te resolucije niso odobrili. Resolucija je bila soglasno sprejeta, nakar je predsednik Knežević pozval zborovalce, da se mirno razidejo, ker je policija prepovedala

ljeval svoje študije na Dunaju, v Freiburgu in Tübingnu, leta 1896. je bil promoviran za doktorja in leta 1897. je postal izreden profesor na vseučilišču, 27. februarja leta 1905. pa redni vseučiliški profesor. Izdal je mnogo znanstvenih del. Dne 13. marca 1919 je bil soglasno izvoljen za predsednika narodnega predstavništva.

Bil je eden najsimpatičnejših srbskih politikov, ki je užival največji ugled in splošno spoštovanje pri vseh strankah. Kot tak bi v našem javnem življenju gotovo še igral veliko vlogo. Večnaja jemu pamjat!

prehod preko Terazij. Kljub temu se je večtisočglava množica napotila preko knez Mihajlove ulice k Terazijam, a je našla izhod iz ulice zaprt z močnim kordonom orožništva in vojaštva. Malo dalje proti Skopljski ulici je bil pripravljen eskadron konjenice, pred hotelom »Moskvo« pa so stale strojnice. Ko je masa videla, da se ji zabranjuje prehod preko Terazij z oboroženo silo, pričelo se je vpitje in kmalu je pričelo leteti kamenje na orožnike in vojaštvo. Pri tem je bilo ranjenih par orožnikov. Orožništvo je dobilo nato povelje, da razžene s silo množico, prišlo je do krvavih spopadov, pri katerih je bilo več dijakov z bodali in puškami kopiti težje ali lažje ranjenih. Ranjene dijakke so prepeljali v bolnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJSKI DRŽAVNI KANCELAR DR. RENNER PRIDE V LJUBLJANO!

Dunaj, 5. aprila. V političnih diplomatskih krogih zatrjujejo, da se državni kancelar dr. Renner na povratku iz Rima ustavi v Ljubljani, kjer se sestane s prvimi jugoslovenski državniki. V spremstvu dr. Rennerja se nahajata državna tajnika R. Löwenfeld - Russ in Pavel, državni podtajnik dr. Ellenbogen in sekcijska načelnika Ender in Müller-Martini. Dr. Renner potuje v Rim na izrečno povabilo italijanskega ministrskega predsednika Nitija.

DRŽAVNI KANCELAR DR. RENNER NA POTU V RIM.

Dunaj, 6. aprila. Snoči se je odpravil državni kancelar dr. Karel Renner s posebnim vlakom preko Trbiža v Rim. V Rimu ostane samo 2-3 dni, ker se morajo konference z italijanskimi državniki končati pred sestankom v San Remu, ki je, kakor je znano, določen na dan 10. t. m. Dr. Rennerja spremlja v Rim dunajski italijanski poslanik. Na konferencah v Rimu se bo v prvi vrsti razpravljalo o prometnih vprašanjih, predvsem o ureditvi prečnega vprašanja glede Južne železnice.

KOMPENZACIJSKA POGODBA Z AVSTRIJO IN ČEHOSLAVIJO.

LDU. Beograd, 5. aprila. »Politika« poroča, da je vlada sklenila, da preneha izvrševati kompenzacijsko pogodbo z Avstrijo in Čehoslovako. Trgovinski minister dr.

Momčilo Ninčič pripravlja načrt o organizaciji stalne trgovine.

STAVKA DELAVCEV ARZENALA V PULJU.

Trst, 4. aprila. V puljskem arzenalu stavka okoli 10.000 delavcev, ki so se pridružili splošni stavki državnih delavcev v Italiji, ker vlada noče ugoditi njihovim zahtevam. Tudi v Benetkah stavkajo arzenalski delavci.

ŽELEZNIČARJI JULJSKE BENEČIJE SE ZDRUŽILO S SINDIKATOM ITAL. ŽEL.

Trst, 4. aprila. Socialistična železničarska organizacija v zasedenem ožemlju je sklenila pristop k Sindikatu italijanskih železničarjev. Izvoljen je poseben odbor, ki naj izvede sporazum z generalnim odborom sindikata.

ORGANIZACIJA BOLGARSKE VOJSKE.

LDU. Beograd, 5. aprila. »Politika« poroča iz Pirota: V zadnjem času se je povsod na Bolgarskem izvedla organizacija častniške lige, ki ima glavno nalogo, da osnuje čimprej stalen kader vojske na Bolgarskem. Trdi se, da je že uspelo, da bo imela Bolgarska v mirnem času 40.000 moč vojske, poleg tega pa agitira omenjena liga, naj kmetje ne oddajajo orožja. Govori se, da je uspeh te agitacije ta, da se je med prebivalstvom pridržalo orožja za cele tri divizije.

Glas s Koroške.

Nemci na Koroškem se pridno pripravljajo na predstojeci plebiscit. Cela dežela je preplavljena z propagandnimi brošurami, ki se kar na veliko tihotapijo preko demarkacijske črte. Posebno pa so se spravili na biser naš, na najlepši del Koroške, na našo Rožno dolino. Za Rožane so skrpucali posebno brošuro v grozni slovenščini: »kako se bodo brebivalci Rožne doline pri ljudskem glasovanju odločili?«. Natančnejša označila na tej knjižici ni, ker bi naš Rožan drugače takoj spoznal »firmo« in bi takoj vedel kam ta nemškotarski pes svojo tace moli.

V tej knjižici slika renegat krasno gospodarsko stanje Avstrije: seveda prejšnje Avstrije, ki se je redila od naših in češko - slovaških žuljev. Sedanja Avstrija pa je vse nekaj drugega, nego gospodarsko cvetoča dežela, ki bo garantirala, da bo »ako se prebivalstvo Rožne doline pri ljudskem glasovanju odloči za nemško Avstrijo, Rožna dolina zopet, kakor v miru, kakor že veliko stoletj lepi, premožni del dobrovolne Koroške dežele«!

Ti ljudje vedoma lažejo in varajo ljudstvo: oni sami znajo, da je Avstrija samo nekako nenaravno skrpucalo za delikatni železod »Entente«, ki absolutno ne bo moglo živeti, ki že danes umira od gladi in ki bi, ako ne bi bilo naših brezvestnih tihotapcev, že davno napovedala bankrot.

Nemčurji se v tej knjižici grozno ponašajo s svojim Celovcem in Beljakom, brez katerih mest da Rožna dolina baje ne more živeti. Enkrat je res bil naš Rožan navezan na ta nemška gnezda. Avstrijski režim pa je še podpiral v kolikor mu je bilo mogoče — to gospodarsko odvisnost Roža od teh nemških mest. A sedaj so razmere druge: tiste Avstrije ni več in tiste silne nemške industrije, ki je poprej tako poplavljal našo slovenske kraje, je za dozdne čase tudi vrag vzel. Edino, kar jim je še ostalo, je glad. Tam, kjer nič ni, se ne bo dalo tudi nič vzeti. Rož se bo moral drugače orientirati: dajava do osrčja Slovenije ni velika, samo 78 km.

Pisec brošure straši naše industrialce, da ne bodo mogli nič eksportirati, ako pridejo pod Jugoslavijo. Baš nasprotno je res: v nemški Avstriji je industrije zadosti, kajti edino kar imajo, so industrialni izdelki. Avstrija ne potrebuje toraj tega importa iz naše Koroške. Zato pa naša Jugoslavija potrebuje te stvari in jih dobro plača. Najbolji dokaz so Borovljske puškarne in leseniška Kranjska Industrijska družba, ki silno delajo, posebno pa z odvozom v Srbijo.

Radi tega se ne izplača prerokati se s tem nemčurjskim piscem, ki slavi samo nekdanjo nemško čast, ki se hvali Rom ne vrnejo nikar, nikdar več! Seveda, težko je Nemcem sprizniti se s to za njih

bridko realno sedanostjo. To vedo Nemci sami, da so ti njihovi razlogi o gospodarski odvisnosti Roža od Beljaka in Celovca, šepavi. Radi tega poskušajo z drugimi trniki loviti naše slovenske ribice za svoje nemške lačne žlecode.

Pisec se namreč vprašuje, kakšni bi bili nasledki, ako bi prišla Rožna dolina k ti preneti Jugoslaviji. »pod gospodarstvo katoličanom sovržne srbske dinastije Karageorgjevič«?! Seveda Nemci računajo še vedno na prejšnjo vzgojo avstrijskega, naše Korošce v temi držečega režima: divide et impera! Dokazati našim Rožanom pa, da ni res, da bi bila srbska dinastija katoličkom sovržna bi bila dolžnost naše SLS, ki si je zapisala negovanje katolicizma na svoj prapor, vsaj poznajo »netoleranco« svojih zaveznikov, srbskih radikalcev. Podučijo naj naše Rožane, da je vodilna ideja naših bratov Srbov: »brat mi mio (mil), koje vjere bio (bil)«. Nemci perejo sebe in strašijo s pravoslavljem, kaj pa njihov »los von Rom«?!

Janičar pravi dalje, kako bi bilo to strašno, »ako bi imeli otroci študirati, bi ne mogli več kakor do zdaj v Celovec in Beljak, ampak bi morali če ne znajo srbski ali novo slovenski, v Ljubljano, Zagreb ali Beograd«. Seveda, strašno je nemčurjem, da se bodo slovenski otroci vendar-le enkrat rešili tistih utrakvističnih šol, kjer se je njihov jezik samo grdilo in kjer sploh Rožan svojega materne jezika (novo slovenskega, kakor ga pisec brošure - odnadmik imenuje) še nikoli ni čul. Nemčurji strašijo ljudstvo, da bo moralo dajati svoje otroke v šolo v daljni Zagreb ali celo v Beograd. Ne, gospoda nemčurji: prelube Avstrije ni več, ki nam bi odrekala šole! Rožani: v komaj 78 km oddaljenosti Ljubljani bodele imeli vse, celo visoke šole, ki bi bile drugače od vas oddaljene več kot 200 km in več kot 400 km (Gradec in Dunaj)!

Nemčur še dalje pravi, da bi bilo tudi zato bolje, da bi Rož prišel pod »dobrovoljno Koroško«, ker, »ako bi kdo zbolel, ga ne morejo več prepeljati v Celovec ali v Beljak v bolnišnico, peljati bi ga morali v Ljubljano, to se pravi, če ga tam vzamejo«. No, tudi za ta slučaj bo Rožanom bliže v našo Ljubljano, kjer bomo imeli redno in brzo železniško zvezo z Ljubljano, med tem pa, ko nemške lokomotive bolujejo na pomanjkanju premoga — katerega so nam poprej kradli iz našega Trbovlja, Zagorja in Hrastnika — kakor je bilo to nedavno temu, ko so v nemški Avstriji radi pomanjkanja premoga vstavili celi promet. Vrhu tega bi bil pa vsak od naših Korošcev tam sprejet s srčno ljubezljivo od nas in se ga ne bo tam tako zmerjalo in sem in tja pehalo s besedami: »Windischer Hund«, kakor je bilo to poprej po Beljaku in Celovcu navada.

Strašno, a zastonj se zvijajo Nemci: ne bodo prevarili s to brošuro zavedne naše Rožane. Pravijo, da bode, ako pride Rož pod Jugoslavijo, isti odtrgan od Celovca in Beljaka ter da bo tako Rož gospodarsko propadel. Čisto navadna laž je to, baš nasprotno je res, Celovec in Beljak bode ta še prosila, da prideta h našim polnim loncem. Zastonj se bahajo s svojim bleščicim stromaštvom prejšnje Avstrije. Danes stoji stvar drugače. Če bo kdo odvisen od drugega: bodo to Nemci od nas. Že sedaj sili Ententa posebno nas Jugoslovane v družbi Čeho - slovakov in Rumunov, da rešimo Avstrijo in s tem tudi Celovec od lakote in smrti! Ta zadnji fakt podira celo lažljivo Potemkinovo vas, ki jo je pisec te brošure sezidal za lahkoverno in še narodno nezavedne Rožane, katerih pa je — hvala Bogu — vsaki dan manje. M. K.

Iz seje deželne vlade.

Dejniški tiskarni se dovoli zvišati naročnino za »Uradni list« od 9 K na 12 krom mesečno. — Sklene se, da se pri ministrstvu financ izposluje dovoljenje, da se pri spevki za dvojno gospodinjstvo v oziru vrednih slučajih smejo izplačevati do preklica še nadalje. — V Borovljah se ustanovi ekspozitura generalnega komisariata za promet in turizmo v Sloveniji. — Imenujejo se predsednik in člani izpraševalne komisije za slovensko stenografijo v Ljubljani. — Sprejme se načrt naredb o ustroju pravo in državnoslovnih študij in teoretičnih državnih izpitov na univerzi v Ljubljani.

Ker se je pojavil sum, da se skuša s potvorenimi izvoznici izvažati meso in živino v inozemstvo, se državnemu uradu zoper naviljale cen in veriznike naroči, da poostri in podvoji svojo kontrolo in da strogo pazi v vsakem posameznem slučaju, če so izvoznice pravilne, zlasti če gre za izvoz mesa in živine v Italijo in Svico.

V Mariboru se ustanovi podružnica državnega urada zoper naviljale cen in veriznike.

Oskrbovanje in likvidacija mrtvih bivo vojskove Kraljevega in a narodna

želne vlade poveri posebni komisiji za upravo kranjske deželne imovine.

Odobrili se brozavni predlog predsednika deželne vlade na osrednjo vlado, da se dovolji beguncem, ki se vračajo v zasedeno ozemlje, vzeti s seboj za pot potrebna živila in živino, ki jo potrebujejo za obdelovanje zemlje.

Sprejme se načrt navedbe, s katero se pridele nekateri posli izločenega področja mestne občine mariborske okrajnemu glavarstvu v Mariboru.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. aprila 1920.

— O tihotapstvu na naših mejah, ki je zadobilo ogromni obseg in provzročilo nepregledno škodo našemu gospodarstvu, se pri nas v državni upravi ne vodi zadostnega računa. Blagovni odtok po tihotapcih je silno velik. Postal je faktor, ki ogroža prehrano v državi. Kaj po magu ustaviti oficalni izvoz, če se pa tihotapskim potom odteguje lastni meri dannadan velikanske količine. Tihotapstvo na mejah je pojav, ki ga treba streti in iztrebiti za vsako ceno. Prodajanje na skrivnem čez mejo našim sovražnikom je hudodelstvo svoje vrste. Na shodu trgovcev v Beogradu je bila izrečena prava beseda, ko je dejal eden govornikov, da je tihotapstvo veleizdatstvo na narodu in na državi. Proti takemu grehu treba nastopiti z najstrožjimi sredstvi. Tolklo najboljših je dalo življenje za osvobodjenje, jeli škoda, če se obesi za svaričen zled ducat teh škodljivcev? Temu naziranju se je obče pritrjevalo, ni čudno, saj tihotapstvo močno žene dragino.

— Prav kmalu prikorakajo naši fantje planinci s severne meje v svojo mirnodobsko garnizijo Ljubljano. Priredimo naši hraniteljcem slovenske Koroške lep sprejem.

— Profesor primorskega jezikoslovja. Na filozofski fakulteti vseučilišča v Beogradu je imenovan za docenta primerjajočega jezikoslovja indoevropskih jezikov dr. Henrik Barik.

— Zveza poštne organizacije nanaša na mnoga vprašanja o decembarskih 120% draginskih dokladah poštne odpravnika in vsem enakim uslužbenecem, ki jih še niso prejeli, da je »Zveza« storila povsem svojo dolžnost in da ne bo odnehala prej, da se ta krivica poravnava. Predsednik »Zveze« bo osebno interveniral pri ministru v Beogradu in bomo o uspehu takoj poročali.

— Poziv na drugi protestni shod jugoslov. akademske omladine, ki se vrši v sredo, dne 8. t. pred mestnim domom ob 18. uri. Vlada je odrekla dijaškim kuhinjam v tujini vsako podporo. Prosimo domače dijaštvo, delavstvo in meščanstvo, da nas podpre s številno udeležbo.

— Poziv vpokojencem, invalidom in vdovam južne železnice. Pozivate se, da se zberete dne 8. t. m., v četrtke dopoldne ob 9. uri vsi do zadnjega pred mestnim domom. Od tam odidemo mirno in dostojno pred deželno vlado.

— Za »Jugoslovansko Matice«. Gosp. Fr. Stupica, trgovec z železnico in poljedelskimi stroji v Ljubljani, in soproga sta povodom 25letnega obstanka svojega podjetja naklonila »Jugoslovanski Matici« večji znesek, tako da sta postala v zmislu društvenih pravil društvena dobrotnika. Ta rodoljubni čin čislane trgovske obitelji najtopleje priporočamo v posnemanje.

— Pri računskem oddelku Pomožne Oblasti v Bakru so razpisana 3 mesta računskih praktikantov s prejemki XI. plačilnega razreda. — Pogoji: Zrelotni izpit ter zdravno telesno stanje. — Po položenem izpitu iz računskoslovja sledi definitivno imenovanje. Prošnje je vložiti do 15. aprila t. l.

— Iz Šoštanja nam pišejo: Smrt je zatisnila trudne uči posestniku in klobučarju g. Ivanu Smigovcu, ki je v marljivem delu v času svojega 20letnega bivanja v Šoštanju dvignil svojo obrt, se trudil zlasti v zadnjem času kljub težki dolgoletni bolezni kot ustanovnik in načelnik za novoosnovano klobučarsko zadruzo, poleg tega pa sodeloval z njemu lastno vestnostjo in pridnostjo v soseski pri Obrtnem hranilnem in posojilnem društvu itd. Pevski zbor šalske čitalnice izgubi v njem svojega agilnega člana in dohrega pevca. Mnogobrojno spremstvo na njegovoj zadnji poti, številni venci, žalostinke pevcev pod vodstvom g. tavnika, vse je dokaz, da vemo ceniti delo, ki je izpolnilo njegovo življenje in da mu ohranimo misel tih in pobožni Blag pokoj njegovi duši!

— Povratek iz italijanskega ujetništva. Italijanski parnik »Pietro Calvi« je došel v Dubrovnik s 2226 ujetniki, med katerimi je 15 častnikov. Iz Terenta je došel v Dubrovnik parnik »Borinac«, ki je pripeljal iz italijanskega ujetništva 267 ujetnikov in 23 častnikov.

Rešilo se razne osebne in interne zadeve poverjenih deželne vlade.

Sprejme se posredna »Dionizijeva« družba za industrijo drva v Zagrebu za dobavo 6000 m³ drva iz gozdov v Beli Krajini. Drva bodo stala v Ljubljani s stroški prevoza 194 K 1 m³. Ker mora trdnica vsled janske pogodbe dobaviti še večjo množino drv po nižji ceni, bo možno v prihodnji zmlji oddajati javnim uslužbencom drva po približno 141 K 1 m³.

Služba opravila na vinarski šoli v Mariboru. Dodatno k razpisu službe opravila na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, se naznanja, da ima opravnik razum prejemkov drž. poduradnikov še pristoje stanovanje ter deputat letnih: 4 m³ drv, če je samec, 8 m³, če je oženjen, 6 (osiroma 16) litrov petroleja, pravico do 100 (150) litrov vina po polovični ceni, ter drugih pridelkov za lastno porabo po dnevnih cenah s 25 odstot. popusta. Prošilci ne morajo biti ravno absolventi kmetijske šole v Mariboru in Grottenhofu, lahko so tudi absolventi drugih kmetijskih šol, imeti pa morajo zadostno teoretično izobrazbo in praktičnih znanj, tako da morejo opravljati službo kot praktični navoditelji za delo v poljedelstvu in živinorodstvu.

— Vročekrvem ljubimec je 20letni France Grubič. Imel je ljubavno razmerje z brhko Barico L. Ker je pa Grubič surovež, ga je zapustila in vzljubila nekega Stalca. Grubič je to tako zjezilo, da je prišel koncem novembra 1919 k Barici v hišo in jo vpričo vseh ljudi klobfural. Zapretil ji je tudi, da jo bo zaklal, če bo imela drugega. Pod sukničem je imel nekako orožje. Barica je pobegnula od doma v gostilno na »Grču«. Grubič je prišel za njo, jo prisilil, da je morala plesati z njim in ji je med plesom grozil, da jo bo zaklal. Pobegnila je skrivaj domov in se vlegla v postelj k stari materi. Po polnoči je Grubič spet prišel in zahteval, naj mu odpre vrata. Ko mu pa niso odprli, je razbil dvoje oken in s silo zlezal v sobo. Barica je zbežala pod streho in se skrila. Grubič jo je iskal povsod, grozeč, da jo mora zaklati. Iz jeze, da jo ni našel, se je znesel nad staro materjo, starko 80 let. Nazadnje je zaklenil sebe in starko v spalnico, se vlegel na posteljo in zaspa, ker je bil vinen. Starka je skrivaj pozvala orožnike, ki so ga našli spečega in ga uklenili. Našli so pri njem vojaški bojni nož. Grubič je doma iz Mrzljave vasi pri Čatežu, ki daje orožnikom mnogo dela. Grubič se za zaprti, da se mu malo ohladi prevroča kri.

— Za poldrugi milijon sukanca so nedavno tega zaplenili v Beljaku. Sukanec je bil last trgovca Martina Geršaka, trgovskih nastavlencev Avgusta in Valentina Petriča in nekega Bedenka. Vse štiri so aretirali. Pri dotični kupčiji bi zaslužil Geršak okrog 450.000, ostali pa po 240.000 K. Pri imenovanih so zaplenili nadalje še 19 zavojev raznega blaga in železno kaseto, v kateri je bilo 800.000 K v avstrijski in tuzemski valuti.

— Vlom v Ranzingerjevo skladišče. 1. t. m. so zapazili, da je bilo vlomljeno v prostore Ranzingerjevega skladišča, kjer sta imela skranje svoje pohištvo in dragocenosti g. dr. Rekar in g. ravnatelj poštne hranilnice Ivan Ovsenak. Škoda doslej še ni dognana. Policija je doslej aretirala štiri vlomilce: Ivana Skapina, Mirka Pretnarja, Vinka Pantarja in Valentina Kadunca.

— Potrjena sodba. Odsek za prehrano je potrdil sodbo državnega centralnega urada zoper veržnike proti Vitku Mejaču, Pavlu Erzinu in Ivanu Vrečku. Zmanjšal jim je samo zaporno kazen.

— Veliki vlom. Zadnje dni pred Veliko nočjo je organizirana vlomilska družba izvršila večje vlope po raznih trgovskih skladiščih. Samo v manufakturnem skladišču A. Drufova na Dunajski cesti so odnesli zavitke sukna v vrednosti 30.000 K. Vsa škoda, provzročena po vlomilcih, pa znaša okoli 100.000 K. Nekateri so že pod ključem.

— Iz strahu pred veržniškim uradom si je včeraj dne 5. t. m. ob 6. zvečer skušal vzeti življenje kmet Valentin Habjan iz Domžal. Dne 3. t. m. je bil aretiran zaradi suma tihotapstva s konji. V policijskih zaporih si je včeraj zadal z malim nožem tri rane v prsi in trebuh. Zdravnik je ugotovil, da so poškodbe lahke.

— Umrl je v Ljubljani posestnik, kovaški mojster in odbornik mestne hranilnice g. Mihael Weiss. Prizadeletni rodilni naše sozlagje.

— Umrla je sredi zadeta od srčne kapi za. Marija Spilchal v Sp. Siki. Zapuščala žalujočega soproga, hčerko in sinka. Iskreno sozlagje.

— Umrl je danes ponoči nemudoma obsojstven gospod Anton Rudolph, uradnik Kranjske hranilnice v Ljubljani, Kranjski ulici, N. z. m. 41.

Roparji prežé na tihotapce.

Ljubljancem anjet kot ropar.

Neki orožniški stražmojster ob demarkacijski črti je te dni ponoči šel nadzorovati obmejne straže. Vzel je sabo vojaka - Srba. Na poln s'a prišla v gozd, kjer sta naenkrat zaslišala energično povelje: »Stojte!« Stražmojster je bil prepričan, da ima pred sabo orožniško patruljo, ki jo je hotel nadzorovati. Zato je zaklical: »Dobro si zaklical, je vse v redu!« Za odgovor je dobil ponovno še energičnejše povelje: »Stojte!« Uvidel je, da nima pred sabo orožniške patrulje, zato je napol svoj revolver in ukazal vojaku, da je nameril puško proti kraju, odkoder se je slišalo povelje. Istočasno je nameril na kraj, kjer so se slišali človeški glasovi, svojo luč in zapazil dva v vojaško uniformo oblečena in s puškami oborožena moža. Eden izmed teh je takoj jel bežati ko je videl stražmojštra z vojakom, in je tudi srečno utekel, drugega pa je stražmojster s svojim spremljevalcem zajel in razorožil. Bil je to tapetnik Čemažar stanujoč v Ljubljani na Zaloški cesti št. 26. Dognalo se je, da je Čemažar s svojim pobeglim tovarišem, oborožen in oblečen kot vojak, prežal na tihotapce, da jih oropa. Zdi se, da obstoji v Ljubljani dobro organizirana roparska družba, ki slično kakor orožniki preži na tihotapce samo s tem razlikom, da orožniki tihotapce zasledujejo in preganjajo, ker škodujejo s svojim delovanjem državi, dočim skuša roparska družba zajeti tihotapce zato, da se polasti blaga, ki ga tihotapci hočejo spraviti preko demarkacijske črte. Tihotapcem je torej nastal nov sovražnik v roparskih družbah, ki so se osnovala baje ne samo v Ljubljani, marveč tudi po drugih obmejnih krajih. Tihotapcem bodo torej v bodoče še manj cvetele rožice kakor doslej. Čemažar je gotovo imel v Ljubljani več sokrivcev. Naloga policije je sedaj, da jih zasledi.

Kongres dem. jugoslovenske omladine v Ljubljani.

Dne 25., 26. i 27. marca 1920. obdržavajo se je v Ljubljani v Narodnem domu kongres celokupne Jugoslovanske Omladine na poziv Jug. napr. ak. društva »Jadrani« iz Ljubljane i Dem. stud. kluba »Jugoslavija« iz Zagreba s ovim dnevnim redom:

1. Verifikacija mandata. 2. Konstituiranje kongresa. 3. Poslovnik. 4. Referat o stvarjenju Centralne Organizacije zadatak i cilj. 5. Izveštaj pojdinih organizacija o svom programu i stanju. 6. Program, statuti Centralne Organizacije. 7. Odnos Centralne Organizacije prema ostalim omladinskim grupama i prema političkim strankama. 8. Rad Centralne Organizacije u vani. 9. Odnos Centralne Organizacije prema Jugoslovanskom studentskom Savezu te prema Slavenskom i internacionalnom studentskom savezu. 10. Olanik Demokratske Omladine. 11. Konstitucija centralnog odbora. 12. Deklaracija. 13. Eventualije.

Stvorena je Centralna Organizacija Demokratskih Jugoslovanskih Studenata sa sedištem u Beogradu, a privremeno do sastanka konstituante u Zagrebu. Članovi su Centralne Organizacije do sada: Jug. napr. akad. društvo »Jadrani« (Ljubljana), D. S. K. »Jugoslavija« (Zagreb) i Dem. Stud. Klub (Beograd), a svoj pristup najavljuju drugi omladinski klubovi. Na kongresu izabran je ovaj prvi Centralni odbor: Predsednik Marić Svetislav, cand. phil., I. podpredsednik Jutronic G. Andro, cand. phil., II. podpredsednik Nikolić Sina, aps. jur., sekretar I. Gjermanović Rajco, cand. jur., sekretar II. Grgić Ivo, cand. jur., sekretar III. Prica Bogdan, stud. jur. blagajnik I. Jančiković Tomo, stud. jur. blagajnik II. Kostić Svetislav, stud. med. odbornik Rajić Milan, stud. phil. i Čok Svobodin, stud. jur. Bulat Edo, stud. jur. Hajduković Stanko, cand. jur.

Kongres su pozdravili u ime Starešinske Sveske Slovenskih Demokratskih Studenata narodni poslanici dr. Pestotnik i Ravnhar, te sveuč. prof. dr. Hlešč.

Za celo vreme boravka u Ljubljani delegati kao i cela ostala omladina iz Zagreba i iz Beograda bili su gostima Jug. Napr. Akad. društva »Jadrani«, a 28. marca pošli su pod vodstvom sveuč. prof. dr. Prilietelja na Bledsko jezero.

Time je nakon toliko godina stvorena formalna organizacija celokupne Jugoslovanske Demokratske

Omladine, naslednice bivše Jugoslovanske Nacionalističke Omladine, one omladine koja je bila najizrazitiji predstavnik jugoslovenske ideje, a koja se sada ponovo organizira da dovrši svoj zadatak u novoj državi, za koju je najviše žrtava doprinela.

Prostorije C. O. se nalaze u Strossmajerovoj ulici 2, II. kat. Zagreb.

Neodrešena domovina.

— Z Goriškega. Dramatični odsek Javne ljudske knjižnice v Nabrežini je vprizoril 28. pr. m. »Dramo štirih revnih sten«. — Slovenski koloni se gibljejo pridno. Imeli so zopet velik sestanek v Gorici. Koloni odklanjajo socialistično agitacijo za komunizem, ker nočejo postati komunisti marveč lastniki. V društvu »Eduosti« v Trstu se ustanovi poseben odsek za reševanje kolonskega vprašanja. — Te dni so razstreljevali v okolišju mesta med Kostanjevico in Tivolijem bombe in granate. — Zopet se je zgodila nesreča z granato. Ranjen je bil 13letni deček Julijan Silič iz Sempetra pri Gorici. — Glede pomankanja drobiža piše »Goriška Straža«: »Kam je izginil?« Spekulantje zbirajo drobiž in ga pošiljajo v Švico, na Grško, v Malo Azijo in drugam, kjer ga dragoceno prodajajo, ko je danes papirnati denar tako za nič. Taki spekulantje dajo 15 do 20 lir v papirju za 10 lir drobiža. Kakor že znano, je izdan strog dekret proti pridrževanju drobiža.

— Kako strašni roparski napadi se vrše v Istri, nam kaže ta-le slučaj: Par kilometrov od Pazina stoji vila, v kateri stanujejo družini Josipa in Angela Miletića. Pred kratkim so po noči udrli roparji, bilo jih je 10, v vilo, prišli Miletićeve, jih zaprli v klet in oropali vilo. Dobil so denarja okoli 20.000 lir in dragocenosti za 15.000 lir. Odpeljali so pa tudi razno obleko in živila, potem pa še zažgali. Ko je bilo vse tiho, je jeden Miletičevih zlezal skozi okno kleti na dvorišče, odprl drugim in na to so pogasili ogenj. Grozno je to italijansko brigantstvo na zasednem ozemlju.

— Jeden glavnih roparjev in morilcev v Istri prijet. Končno se je posrečilo karabinjerjem, da so vjele pri Poreču jednega glavnih brigantov. Antonio Mattosovich se imenuje, poitaljančenec iz poreške okolice. Ze koncem novembra je bil ranjen v boju s karabinjerji, ali takrat je ušel s pomočjo brigantskega glavarja Lizzardo. Takrat je padel, zadet od krogelj, njegov brat Simon. Antonio je bil vojak 97. polka, pri Motti di Levenza je stal v strelskem jarku proti Italijanom. Po prevratu se je vrnil v Istro in se kmalu pridružil brigantom. Oblečen je v uniformo italijanskega vojaka. Prijel ga je maresciallo Soluri po noči v vasi Perini, ko so Matosovičevi doma dobro jedli in pili. Poročajo, da je pogumni Soluri šel v hišo in neustrašeno aretirati Mattosoviča. Nikdo domačih se ni zganil. Po poti je pravil ropar, da je sit dosedanjega življenja, in da je prebival v neki vlažni jami, kjer si niti malo ognja ni upal napraviti. Ne vemo, če je bil res karabinjer Soluri tak junak, ali glavno je to, da je Mattosovich zaprt. Govori se, da je ropar Mattosovich izvršil samo okoli Rovinja na stotine tatvin, 10 ubojev in na stotine drugih zločinov. Aretirali so zadnje dneve še več drugih oseb, ki so v zvezi z briganti. Glavar brigantov Lizzardo pa je še vedno na prostem, zato najbrže še ne bo tako kmalu konec brigantstva v Istri.

— V Logatcu se gibljejo Italijani, kakor smo že rekli, tako, kakor da bi hoteli za vedno ostati tam. »Circolo Roma« je s pomočjo oficirjev 23. inf. polka in upravnih funkcijarjev priredil v gledališču dobrodelni večer za šolske otroke v Gorenjem in Dolenjem Logatcu. Dva odobora gospa, italijanski in slovenski, sta nabrala 3000 lir, s katerimi kupijo revnim otrokom čevlje, obleko in perilo. Dobrodelnost je lepa reč, ali ako mislijo koga ogreti za Italijo s tako dobrodelnostjo, se zelo motijo.

— Reška komedija z D' Annunzijevim godom. Na dan 18. marca je bil D' Annunzijeve god. Veliko komedijo so imeli na Reki zbog tega. Mesto v zastavah, otroke so pošiljali k njemu, mestni zastop je imel slavnostno sejo in izvolil je »odrešitelja« za rednega meščana, ne izrednega ali častnega, in to izvolitev ovekovali so v dvorani v marmorju. To so mu šil povedati. D' Annunzio je bil ginja. Zvečer je bil velik obhod po mestu z zastavami in godbo. D' Annunzio je kočkal z njimi.

O »atentatu« na laškega župnika v Medulinu blizu Pule poroča »Piccolo«. Kakšen je bil pravzaprav ta atentat, ni razvidno iz poročila. Je pač izmišljotina, ki pa ima služiti proti slovenski duhovščini. V Medulinu so Lahi odstavili hrvatskega župnika, Kiraca po imenu, in sedaj župnikuje tam Lah Don Battisti. To je grdo izzivanje hrvatskega prebivalstva. Laški infanteristi so aretirali radi »atentata« nekaj hrvatskih kmetov, jih uklenili in peljali v zapore. Prav junaško so to storili. Bolje bi bilo, ako bi bili tako junaški proti brigantom, pred katerimi pa beže infanteristi in karabinjerji, kakor hitro slišijo, da so se kje pokazali.

— Kaj delajo arditii na Reki, nam sprčuje nastopna značilna dogodbica: Just Varlien, 26 let star, Dannunzijeve legijonar, ima za ljubico neko Doro Arculin. Sprla sta se in dal jej je zausnico. Doma so sklenili maščevanje. Navzoč je bil stotnik, mladi Argentino, ki je najel štiri svoje vojake, arditie, da pretepejo Varliena. Drugi dan sta se poravnala Varlien in Dora, ali ona samo v svrhu maščevanja. Ko sta se zvečer sprehajala, so štiri arditii napadli Varliena na njeno znamenje in ga pretepli in ranili tako, da ostane težko pri življenju. Zaprl so arditie, stotnika in lepo Doro. Ko so arditii pretepli zaljubljenega Varliena, je kričal: Pustite me, saj sem tudi jaz Italijan, jaz nisem Jugoslovian. Torej Italijana se mora pustiti. Jugoslovana na Reki se sme pa kar ubiti. Ali to pot ga arditii niso poslušali, marveč so skoro ubili Dannunzijevega legionarja.

— Nasilja Italijanov. V soboto, dne 19. t. m., so vdrli italijanski karabinjerji v stanovanje župnika Mlostiča v Baški na otoku Krku, in sicer z namero, da ga odpeljejo v zapor. Ko je zato izvedelo ljudstvo, se je zbralo pred župniščem in obkolilo hišo, da zabranijo župnika odpeljati. Karabinjerji so nataknili bajonete, pripravili ročne granate in stopili pred ljudstvo, ki se je zbralo okrog svojega župnika. Na kapetanovo povelje je prišel še en vojaški oddelek v bojni opremi in s strojinami. Karabinjerji so navallili na množico in takoj eno žensko ranili. Nekaj ljudi je pobegnilo v cerkev, karabinjerji pa so metali za njimi bajonete. Ko se je ljudstvo razpršilo, so karabinjerji zgrabili župnika in ga odvedli. Ta je še prej opozarjal ljudi naj se zadržijo mirno. Nato so karabinjerji privedli občinskega tajnika, ga privezali k župniku in oba vrgli na voz, kateri je krenil proti mestu Krku. Ljudstvo je ta prizor opazovalo s skrajnim ogorčenjem in kričalo »Doli Italija!«, »Živio Jugoslavija!« in »Živio kralj Peter!«.

— Izraba vodnih sil. Agenzia Stefani poroča: Priobčuje se ravno kar kralj, odlok, ki vsebuje predpise o odvajanju in izkoriščanju javnih vod v novih pokrajinah. Odlok temelji na dosedanjih zakonodaji novih pokrajin in potrjuje se pravica domačih oblasti, podeljevati dovoljenja, pri čemer pa bodo morale vpoštevati duh italijanske zakonodaje v svrhu, da se doseže najracionalnejša poraba vodnih moči. Odlok določa dalje, da se dotična dovoljenja ne bodo mogla dajati brez predhodne odobritve višjega sveta za vode, ki se nahaja v ministru za javna dela. Tudi se določa način postopanja z že vloženiimi prošnjami in obenem se razširja na nove pokrajine veljavnost italijanskih zakonov, ki se nanašajo na eventualno potrditvenje velikih vodnih odvodov. Isti se bodo rabili za proizvajanje gonilne moči, kot pitna voda in kot voda za namakanje in za zboljšanje zemljišč, ko potečejo dotična dovoljenja, potemtakem se preključujejo vse drugačne odredbe vrhovnega poveljništva kr. armade in zlasti odredba, s katero je bilo ustavljeno v decembru 1918 reševanje prošnji za odvajanje vod po zasebnikih. Ldu.

— Za pomlajenje je prošla italijanskega kralja Evfemija Bon iz Gradišča ob Soči. Ko je bila namreč v begunskem taborišču v Pottendorf, je bila obsojena na teden dni zapora radi navijanja cen. Dobila je bila od nekega kmeta nekaj kruha in ko se je vračala v taborišče, jo je orožnik ustavil, jej zaplenil kruh in ovdal kratkoma radi navijanja cen, češ, da hoče kruh prav drago prodati v taborišču. Pred dnevi je dobila od sodnije v Gradišču poziv, da mora nastopiti kazen. Ali kazni ni nastopila, marveč se je obrnila na kralja s prošnjo, da jej odpusti kazen, ki jo jej naložila avstrijska sodnija.

Sokolstvo.

Sokol v Studenem priredil v soboto, dne 17. aprila tolovadno akademijo v Mariboru v Narodnem domu. Nastopa razen s drugimi točkami s Hofmanovimi prostimi vajami: »Osvobodjenje in sploščanje«.

Kultura.

Današnji komorni večer kvarteta Zika v veliki dvorani Narodnega doma. Če danes dobe vstopnice še v Dolenčevi tržnici v Prešernovi ulici, zvečer ob 7. pa pri blagajni v Narodnem domu. Prosimo vljudo, da občinstvo pred 7.30. uro zasede svoje prostore, ker bodo vrata v dvorano nato zaprta in bodo morali zamudniki do pavze ostati na hodniku.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« vabi vse svoje člane, da posetijo danes v torek komorni večer godalnega kvarteta Zika, ki bo nudil izredni umetniški užitek. Vstopnice v tržnici Dolenc v Prešernovi ulici.

Sinfonični koncert v Ljubljani priredi v četrtek, dne 15. aprila v veliki dvorani hotela Union orkester Narodnega gledališča v Ljubljani pod vodstvom ravnatelja Rukavine. Na sporedu so: Čajkovski, Škerjanc, Massenet, Dvořák, Grieg in Beethoven. Predprodaja vstopnic v Dolenčevi tržnici, Prešernova ulica.

»Glasbena Matica«. V ponedeljek, dne 12. aprila ob 8. zvečer priredita koncertna pevka ga. Pavla Lovšćetova in koncertna pianistka ga. Dana Golja - Koblerjeva v Unonovi dvorani koncert. Spored vsebuje v pevskem delu doslej v Ljubljani še neizvajane pesmi skladateljev Kogojca, Lajovicja, Škerjancja, Chaminade in Donizettija. Klavirski del pa obsega par najmojnejših Debussyjevih točk in najtežja Chopinova in Bacchi - Lisztova dela. Vstopnice od srede popoldne dalje v tržnici v Prešernovi ulici.

»Trnjulčica«. To pravljico z vseini godbenimi, pevskimi in plesnimi priveski so zadnja dva dni izvajali tako, da ni treba pisati ne posebnih hvale, ne graje. Odločno pa se je treba upreti neznamenemu naglašanju, ki izvira — tudi deloma pri slovenskih igralcih — ali iz dialektičnih posebnosti ali iz neznanja slovenskega jezika; naglašali so n. pr.: oče, grča, slavimo, pometati (kralj je ukazal vse kolovrate pometati iz dežele). Končni I se še vedno izgovarja, kakor se pač komu ljubi. Zakaj govoriti vprek »kraljičina« in ne »kraljičica«? Kako naj se opraviči nestvor: »Imam nekaj za povedati«? Ali pri gledalšču res nima nihče volje in moči, da bi zabranil takšno pačenje slovenske govornice? —

Koristna knjiga! Profesor U. Girometta je izdal knjigo z naslovom »Mladež u borbi za život«. Vsebina ji je razdeljena v sledeča poglavja: Higijena duševne prirode. — Higijena telesne prirode. — Gradnja i funkcija spolnih organa. — Higijena spolne prirode. — Venerične bolezni. — Knjigo je pisatelj posvetil »učejči mladeži, koja želi da bude duševno čista i plemenita, a telesno jaka i zdrava«. Pisatelj pravi v predgovoru: »Svijestan, da se duševno i telesno propadanje današnje mladeži mora u glavnome pripisati »nevinosti«, osnovanoj na neznanju, držao sam početkom ove školske godine učenicima državne gimnazije u Splitu nekoliko predavanja o spolnoj higijeni. Sa zadovoljstvom sam mogao opaziti, kako su učenici patili velikim zanimanjem ta predavanja, koja su na njih dobro djelovala. Potaknut od svojih kolega, pa i u namjeri, da učenicima ostalih zavoda olakotim borbu za uzdržavanje čistosti duha, — a to je za mladež borba za život —, obradio sam spomenuta predavanja i predao u tisk.« — Knjiga je izšla u Splitu u založbi Hrvatske knjižare. Obsega 50 st. in stane 6 K. Knjiga je pisana taktino in resnobno ter v prijetnem slogu brez vsiljivega moraliziranja. Tako delo bi si želeli tudi v slovensčini.

Fran Erjavc, Izbrani spisi. I. zvezek. Povesti. V Ljubljani 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna. S sliko. Str. 228. Devetero povesti in povesti tvorijo tri zvezke, ki najde — kakor Jurčičevi spisi — gotovo zopet mnogo hvalečnih čitateljev. Vse so zajete iz naroda in pisane za narod v lepem narodnem jeziku. Da izhajajo zbrane že drugič, je najboljši dokaz, da so narodu ljube. Prvič jih je zbral in uredil rajni Fran Levčec za »Slov. Matico« (1888 in 1889), ter so že davno postale; zdaj jih je zbral Ivan Dornik. Po kakšnih načelih je Dornik uredil in zbral ali izbral, ni povedal v uvodni življenjski črtici. Inštricično bi morala priti črtica »Veliki pekte« na prvo mesto, vsebinsko in po značaju bi spadala »Avgustin Osepek« in »Izoblen mož« menda za »Zamorjeni cvet«, »Božični večer« in »Na strličevem domu« sodita pač skupaj. Prava umetnost je, pisati o Erjavcu — po vseh različnih biografijah, ki so na razpolago — tako suhoparno in po vrhu še tako stilistično nerodno, uprav solarsko pusto, kakor je to storil Dornik. Naj bi bil rajši ponatisnil Levčev ali pa makar Glaserjev životopis, če sam res ne zna pisati boljše. Dornikov spisek ni ne delal časti niti dlaku višje gimnazije, in gotovo je, da smo maturantje že pred 20 leti pisali lepše, kakor piše ta urednik. Že o biografiji pred Gregorčičevimi »Pozeljami« (zadnji ponatis) smo terkali isto sodb. Ali Jugoslovanska knjigarna res ne more najti boljše uredilca in biografista? — Vleže vsemu pa seveda to knjigo Erjavčevih dobrih povesti, ki so izšle v lepi obliki, prav toplo priporočamo. — Dobiva se v vseh knjigarnah. J. K. —

Turistika in sport.

Slovenski dirkalni klub v Ljubljani se je ustanovil dne 19. marca 1920. Namen kluba je, pospeševati konjenje, posebno v Sloveniji, s prirejanjem dirk, tekem, razstav itd. Ustanovljena se je določila na 1000 K, članarina pa na 150 kron letno. Vodstvo

kluba je v strokovnjakih rekah in se opodaj navedeni program letošnjega leta nam jamči uspeh tega, za narodno gospodarstvo potrebnega sporta. Ni nam potrebna posebej omenjati, kako visoko so drugi narodi, kakor n. pr. Angličani, povzdignili svoj svetovni ugled ravno s sličnimi prireditvami. Zato moramo z veseljem pozdravljati ustanovitve tega kluba, pri nas, kateri si je nadel nalogo, da zorje na tem polju ledno. Program za prirejanje letošnjih dirk je zelo obširen, to pa zato, da se lahko vsako udeleži dirk in se s tem že v začetku zbudi zanimanje za konjenje, ker le to je glavna podlaga za nadaljni razvoj te sportne panoge. Pri vseh teh dirkah se bo posebno oziralo na domače konje. Program dirk je vobče sledeči: dne 23. maja vozna dirka; dne 24. maja galop - dirka; dne 13. junija vozna dirka; dne 20. junija vozna dirka; dne 29. junija galop - dirka; dne 18. julija jugoslovanska vozna dirka (glavna dirka); dne 1. avgusta jahalni konjurski hippike (razstava jahalnih konj pod jezdecem, skakanje, Championnat cheval d'arme, obstoječ a) šolsko jahanje; b) ježa povprek 25 km; skakanje čez štiri zapreke); dne 15. avgusta vojni konjurski hippike (razstava vpreženih konj, vožnja z zaprekami); 8. septembra končna vozna dirka Spored posameznih dirk in dan se bo razglasil najmanj 4 tedne poprej. Omenjamo, da so priprave za dirke v najboljšem teku in se je z delom

Najnovejša poročila.

NITTIJEV GOVOR V SENATU. ZNOVA SE ZAVZEMA ZA SPORAZUM Z JUGOSLAVIJO.

LDU. Trst, 2. aprila. Včeraj se je vršila zaključna seja italijanskega senata, ki se je končala z govorom ministrskega predsednika Nitti. Kar se tiče zunanje politike, je izjavil ministrski predsednik po poročilih v listih, da je ugotovil, da se vsi govorniki strinjajo z vladnim programom. Treba je zapustiti pot, po kateri so začeli hoditi zmagovalci, je dejal Nitti. Mi nismo veliki po svojem bogastvu, temveč po svoji idealnosti. Taki so bili možje našega prepoda in naša krivda je bila, da smo v zadnjih časih rabili besedo nasilja. Priznati moramo, da obstaja naš življenjski cilj v tem, da prinesemo drugim narodom besedo slovekoljubja, da ne kažemo preveč zahtev in da poizkusimo prinesiti slovo med narode. Treba je vzpostaviti odnose z Rusijo in Nemčijo. Kar pa se Turčije tiče, moram ublažiti svojo ostro obsodbo Nemčije. Kar pa se Turčije tiče, moram izjaviti, da nimajo niti zavezništva, niti Italija namena, zavladati Carigradu, temveč samo zadržati prost prehod skozi morske ožine. Muslimanski svet je velikanski vir energij, in Italija nima povoda, da bi se postavila proti njemu. — Ministrski predsednik je nato govoril o jadranskem vprašanju. Kar se tiče tega vprašanja, vztraja pri svojih izjavah v zbornici. Jugoslavija ima veliko priložnosti, ki nam morajo biti koristne. njena industrija ni razvita in med nami in njo je samo jadransko morje, ki nas danes loči, a nas bo moralo enkrat vezati ž njo. Ko je on prevzel vladno, še ni bila priznana pravica do razložitve londonske pogodbe, ali vsaj položaj še ni bil določen. Izjavlja odločno, da noče nespornostim pri tem vprašanju. Londonska pogodba je dogovor, ki temelji največ na vojaškem pojmovanju. V dopisih pred sklenitvijo te pogodbe se računa z dvema možnostima: s slučajem propada, ali nadaljnega obstanka avstrijskega cesarstva. S strani Rusije ni bilo nikakršnega odpora. Nadzorstvo nad Jadranom je moralo ostati v rokah Italije. Če bi se bila ta pogodba izvršila, bi bili Hrvatje dobili obal med Voloskim in Dalmacijo, vsevirski Reko, in Italija bi se ne bila smela uprati odstopiti Severne Albanije Srbiji, a Južne Albanije Grški. Ko bi bil govornik moral zahtevati izvršitev londonske pogodbe, bi bil moral priznati odstopitev obali med Voloskim in Dalmacijo Jugoslovenom. Vseled razvoja tega vprašanja in vsled dolžnosti, da brani italijanstvo Reke, ki nam je bila poverjena s takim čustvom domoljubja, moramo tedaj iskati pot sprave, ki naj nas reši sedanje zaganje. Nekateri so rekli, da se stvari lahko puste tako, kakor so, toda to bi škodilo našemu državnemu ugledu. Italija mora pokazati, da se mora vprašanje meja rešiti prijateljsko in da ne namerava ohranjevati vojnega razpoloženja v Evropi. Zagotavlja, da je Italija dobila od beogradske vlade opravičenje in odškodnino, če je prišlo v jugoslovanskih kraljih do neugodnih dogodkov za Italijane. Senator Mazzioti je tožil, — je nadaljeval ministrski predsednik — da pomagamo ustanavljanju jugoslovanske mornarice: rekel je, da je vrhovni svet prepustil Srbiji 12 torpedov, ki so bile lasti Avstro - Ogrske. To je proizvod fantazije. Resnica je, da je sklenil vrhovni svet v svoji seji od 12. novembra 1919, da da Poljski in državni Srbov. Priznava in Slovenec nekoliko majhnih tor-

pedov, obojnih z enim samim topom, za izvrševanje policijske službe ob obalah, toda šele tedaj, ko bodo določene meje z Italijo. Ne sme zastopati razburjanja ljudstva s senzacionalnimi in neresničnimi vestmi. Razširjanje takih vesti se ne more vedno preprečevati potom cenzure. Senator Mazzioti je rekel tu, da so se Jugoslovenci vedno postavljali na nam neprijateljsko stališče. — Tukaj je Mazzioti prekinil: »Niso nam vračali naših ponudb prijateljstva!« — Nitti: »Vračali so jih!« »Nameravame, je zaključil Nitti, »voditi zunanjo politiko v duhu zmernosti, brez dejani, ki so v nasprotju z disciplino vojske, in brez podjetij dvomljive koristi, v duhu italijanstva in civilizacije.« (Odobranje.) — Nato se je vršilo glasovanje o zaupnici. Glasovalo je skupaj 119 senatorjev, in sicer 107 za zaupnico, 11 proti, a 1 ni glasoval.

NAŠA BARANJA. LDU. Pečuh, 5. aprila. V četrtek 1. aprila je odpotovalo 20 meščanov iz Mohača s proto Stevanom Beličem na čelu v Beograd, da sporoče ministrskemu predsedniku in drugim merodajnim državnikom svoje želje in zahteve prebivalstva z ozirom na težki položaj, v katerem se nahaja naš narod v Mohaču in okolici zaradi negotovosti glede vprašanja pripadnosti. Istotako poročajo iz Bremana, da se je tam vršil v nedeljo 23. marca, ljudski shod, na katerem so sklenili, da se odposlje iz Bremana v Beograd deputacija, ki naj ustno in v pisni spomenci obrazloži neugodnosti meja, ki so določene, in ki so vsled narodnih in gospodarskih vzrokov ne morejo priznati. Deputacija ima nalogo, naj brezpogojno zahteva, da se meje določijo v korist jugoslovanskega prebivalstva. Pričuje se, da bo temu gibanju sledilo še silnejše, da se na ta način dokaže merodajnim činitelem, da ima Baranja nesporno pravico na večji obseg v Jugoslaviji, kakor pa ji ga odkazujejo dosedaj naznačene meje.

NAŠE ZUNANJE NALOGE. LDU. Beograd, 5. aprila. »Tribuna« piše o položaju in naših zunanjih nalogah med drugim: S prihodom šefa naše mirovne delegacije v Beograd je dana vladi možnost, da vsestransko prouči vprašanja, ki se niso rešena na mirovni konferenci in ki istočasno vplivajo na življenjske interese našega kraljestva. Poleg mirne pogodbe z Madžarsko, izvedbe mirovne pogodbe z Belgarsko in vprašanja o reparacijah, se mora vlada tudi odločiti glede pogodbe, s katero bi se mogel izvesti prijateljski sporazum v rešitvi jadranskega vprašanja. Tako rešitev zahtevajo od nas ne samo naši zavezništva z Wilsonom na čelu, temveč tudi interesi našega kraljestva samega. Italija zahteva danes sporazum na konferenci v San Remu, kjer naj se to vprašanje reši za bodočnost. Vse vidi o kakem nespornosti v naši delegaciji glede cilja naših zahtev, kakor tudi o nekakem osebnem pojmovanju g. Pašića, kaj naj se žrtvuje, so tendenciozno izmišljene.

DRUŽBA SV. CIRILA IN METODA ZA ISTRO.

LDU. Trst, 2. aprila. V ponedeljek, 20. marca se je po dolgem času vršila v Hrpeljah-Kozini skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro. Sejo so lepo število mož in tudi nekaj žene iz vse Istre, tudi iz najoddaljenih krajev n. pr. iz Pule: duhovnikov, učiteljev, posadnikov, kmetov. Namen temu zborovanju je bil v prvi vrsti ta, da se ustvari prvi pogoj za delo: novo

vodstvo. Sklicatelj Mikuletič, ki mu je vodstvo po silo razmer poverilo posle družbe in varstvo njenih koristi in poverjenik dr. Gjuro Vesel sta podala obširen opis sedanjega stanja šolstva v Istri in škole, ki jo trpi Družba na svojih zgradbah, ker so bila zasedena od vojaštva. Izrekla sta pikre besede na račun tistih, ki so ovirali tako kulturno delo. Navajala sta kriče razmere. Nato se je imela vršiti volitev novega vodstva. Bivši župan pazinski dr. Šime Kurelič je predlagal izpremembo pravil v zmislu, da bodi sedež Družbi odslej v Trstu. Predlogu so se pridružili tudi ostali dosedajni odborniki, naker je bil predlog sprejet soglasno in ob splošnem odobravanju. Pri volitvah novega vodstva in odbora so bili izvoljeni soglasno: Predsednik dr. Edvard Slavik v Trstu, podpredsednik dr. Šime Kurelič iz Pazina, odborniki: Ante Grubišić, Franjo Leutič, dr. Gjuro Vesel, dr. Fortunat Mikuletič, Josip Svetličić vsi iz Trsta; Šime Cvar, župnik iz Zrenja in Josip Siročič. V nadzorstveni svet: dr. Mirko Vratović iz Pule, dr. Josip Abram iz Trsta in Josip Grašič, župnik iz Herma. V obrambni sod: dr. Ivo Zuccon iz Pule, Ivan Raškovič iz Malega Ločinja in Ivo Flego, dekan v Buzetu.

ITALIJA PROGLASI ANEKSIJO TRENTINA.

Pariz, 6. aprila. Italija proglasi v kratkem aneksijo Trentina do Brennerja. Nemškemu prebivalstvu dovoli neke vrste avtonomijo. S tem načrtom je v zvezi poset avstrijskega državnega kancelarja dr. Rennerja v Rimu.

SESTANEK V SAN REMU.

Pariz, 5. aprila. Konferenca v San Remu je definitivno določena na dan 19. aprila. Na dnevnem redu te konference sta dve kardinalni točki in sicer: mirovni pogoji za Turčijo in rešitev jadranskega problema. Ameriška vlada v Washingtonu je službeno obvestila zaveznike, da ne bo zastopana na sanremski konferenci. Kakor poročajo iz Rima, je ministrski predsednik Nitti krepko odločen, da stori vse, da bo na tej konferenci definitivno rešeno jadransko vprašanje.

WILSON BO ZOPET KANDIDIRAL.

New York, 5. aprila. Predsednik Wilson ni v zakonitem roku sporočil svoje želje, da bi ga pri bodočih volitvah ne upoštevali več kot kandidata. Zato je bil v državi Georgija znova vpisan v listo za bodoče volitve predsednika ameriške republike.

Gospodarske vesti.

— g. Zlato v Zedinjenih državah. Tekom prvih dveh mesecev 1920. so izvozile Zedinjene države zlata za 90.865.250 dolarjev in uvozile za 16.490.910 dolarjev. V Argentini je znašal izvoz 26 milijonov, v Hongkong 14, na Kitajsko 10 in v Meliko 7.

— g. Hamburg. Gospodarski listi poročajo, da so končana pogajanja, zadevajoča uvoz in izvoz blaga via Hamburg. Češko - slovaška republika bo imela v Hamburgu veliko poslopje, kjer se bo organiziral transport po železnici in po Labi proti Bosni.

— Dohodninski davek in davek na vojne dobičke. Presbriro poroča uradno: Fin. ministrstvo je odredilo, da se naj takoj dovrše dela za določitev dohodnih davka in davka na vojne dobičke v Hrvatski, Slavoniji, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in Istri, in sicer za vsa leta, za katera niso bila dovršena. Vsem delegatom finančnega ministrstva je naročeno, naj povzamejo vse potrebne korake, da se vplačajo zaostali davki, kakor tudi davki na vojne dobičke. Istotako je odrejeno, da se morata določiti in vplačati vseh ostalih neposrednih davkov v področjih posameznih oblasti izvršiti brezpogojno v zakonito predpisanih rokih, v primeru potrebe tudi eksekutivnim putem.

— Zamena kronskih novčanic. Glasom odloka finančnega ministrstva od 22. marca t. l. št. 10.666 mora pri državnih blagajnah prenehati prejemanje kronskih novčanic, katere se niso odtegnjene iz prometa, pet dni pred rokom, določenim za izmenjavo odgovarjajočih kronskih novčanic. Vseled tega preneha prejemanje kronskih novčanic po 100 K pri državnih blagajnah z dnem 10. aprila t. l. — Rok za odtegnjenje 50 in 20 kronskih bankovcev iz prometa pa ostaja naknadno.

— Za vnosovnimi trgovski sklad. Ki se vrši 11. aprila t. l. ob pol 10. dopoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani je določen sledeči dnevni red: 1. Pozdrav in otvoritev shoda po predsedniku Slovenskega trgovskega društva »Merkurja« g. Alojzju Lilegu. 2. a) Organizacija našega trgovstva in pomen trgovstva za naše gospodarstvo. Poroča g. Fran Golob. b) Naša trgovina. Poroča načelnik gremija trgovcev v Mariboru g. Vilko Weigl. 3. Trgovina in industrija. Poroča poverjenik za javna dela g. ing. Dušan Serbec. 4. Naloga gospodarske politike. Poroča g. Fran Zelenik. 5. Slovenski trgovci in obrtna zakonodaja. Poroča g. Ivan Jelenc ml. 6. Naše trgovsko sodelstvo. Poroča g. dr. Josip Rada. 7. Naše zahteve glede prometa in carinske politike. Poroča g. Ivan Mohorič. Trgovstvo Slovenije opozarjamo na ta veljavni vseslovenski trgovski shod kar v

bimo, da se tega zborovanja v čim večjem številu udeležijo.

— Za davkoplačevalce in za inozemna plačila. Presbriro poroča uradno: Finančno ministrstvo objavlja pod št. 1392 od 2. aprila 1920 nastopno: V zvezi z naredbo od 30. marca t. l. št. 3313, po kateri osebe, ki imajo dohodek iz državnih ali občinskih blagaj, teh ne morejo prejeti, ako ne predložijo dokaza, da so plačali dolžni davek za l. 1919, je g. finančni minister 2. aprila t. l. odredil: 1. Da denarni zavodi, ki so s sklepom od 19. marca t. l. št. 10215 pooblašeni, da izdajajo sredstva za plačila v inozemstvu v vrednosti do 100.000 francoskih frankov, zahtevajo pred izdajanjem tozadevnih dovoljenj od oseb, ki jih prosijo: V stari oblasti Srbije in Crne gore: Potrdilo pristojne finančne uprave o plačilu začasno predpisane davka za l. 1919 in o izjavi za reden predpis davka za l. 1920. V novih oblasteh Srbije in Crne gore: Potrdilo pristojnih finančnih uprav, da so plačali davek po začasnem predpisu za l. 1919. Ko bodo zaključene predložene izjave o rednem predpisu davka za l. 1920 v področju teh oblasti, bodo morali denarni zavodi zahtevati od teh oseb dokaze, ali so podali izjave k rednemu predpisu davka za l. 1920. V ostalih področjih kraljestva je zahtevati dokaz, da se je plačal dolžni davek za prej in za l. 1919. 2. Da je generalni inspektorat finančnega ministrstva dolžan, zahtevati od oseb, katerim se izdajajo sredstva za plačila v inozemstvu v vrednosti preko 100.000 francoskih frankov, dokaze, navedene pod 1. preden se jim tozadevna odobronja izdajo.

— Prednost državnega davka. Presbriro poroča uradno: Finančni minister je odredil, da morajo vse državne oblasti v Hrvatski, Slavoniji, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Sloveniji in Istri od oseb, ki imajo pri državnih blagajnah kakšno ineto ali zahtevo, pred izplačilom zahtevati dokaz od pristojnih občinskih poglavarstev (krajnih dačnih uradov) o tem, da so plačali dolžni davek za prej kot l. 1919 ter da se morajo finančne oblasti same pripricati po svojih knjigah o tem, ali so te osebe plačale dolžni davek za dobo pred l. 1919. Vseled tega se sme izplačilo nakazati šele, ko je plačan državni davek.

— Trgovska razstava v Bruslju. Prospekt te razstave je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Društvene vesti in prireditve.

Pevski zbor »Glasbene Matice« v sredo, dne 7. aprila za vse pevke in pevce vaja in važen sestanek ob 8. zvečer. — Odbor.

Društvo drž. uslužbencev kraljestva SHS v Ljubljani ima odborovo sejo dne 7. aprila ob 8. zvečer v običajnem lokalni Polnoštevlinu. — Predsedstvo.

Občni zbor zadruge stavbnikov na Kranjskem se vrši dne 8. aprila 1920 ob 10. dopoldne v pisarni gosp. Sundelevskega, stavbnika v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 3, na katerega so vabljeni vsi stavbniki, ki izvršujejo stavbno obrt, po § 2 in 3 adresnih pravil. — Kot član načelstva: M. Accetto, stavbnik.

Akademski ples. Tovariše akademike vabimo na ples, ki se vrši dne 9. aprila v gornjih prostorih »Narodnega doma« v knjižnici jugoslov. akad. podpor. društvom: Ljubljana, Zagreb, Praha, Wien, Brno. — Vstop le z akad. legitimacijo. — Vstopnina: za akademike 10 kron. — Odbor.

Šentjakobsko - travnaska moška godružnica CMD ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 10. aprila ob 8. zvečer v salonu gostine Česnovar na Dolenski cesti. — Odbor.

Polzuedbe.

— Pri delegaciji ministrstva imamo na Poljanski cesti št. 2 našel se je na hodniku v I. nadstropju nezgosen in neokolevan stokronski bankovec. Izgubitelj naj se javi pri finančni deželni blagajni.

Izgubljen. Izgubila se je v nedeljo, dne 4. aprila na potu s Spodnjega Rožnika čez Drenikov vrh črna ženska čepica (svaljska). Pošteni najditelj naj jo proti dobri nagradi odda v trgovini J. Lozar na Mesnem trgu. — 3307

Izgubila je gospodična na Aljaževci cesti do tramvaja na mitnici stodinarin bankovec, ki ni bil njen; gospod, ki je našel za njo, se prosi, da ga odda v Narodni trgovski, če ga je pobral.

Listnica uredništva.

V vrednost in ravnanje. Članke in stavke, ki so že izšli v kakem drugem ljubljanskem dnevniku, bo uredništvo odslej dosledno odklanjalo, ker nima prav nobenega smisla, da bi v času splošnega nedostajanja papirja eni in isti članki izhajali istočasno v dveh listih. — Uredništvo.

Glavni urednik: Rasto Pustoslavšek. Božidar Vodeh. Odgovorni urednik:

Imate bolečine? V obrazu? V cellem telesu? Vaše mišice in žile vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza - fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 velikih steklenici 36 K. Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza - kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava, šelodoc okrepčilo švedska tinktura, 1 steklenica 15 K. Omot in poština posebej a nalocene. — Eugen V. Feller, Sankta dora, Elza-trg, št. 238, Hercegovina.

Pavel Sedej
inženir in posestnik

Ivanka Sedej roj. Mrzlikar
poročena

4. aprila 1920.

Javornik Vrhnika.

Kupimo

jarem (Spalt-Gatter, Cylinder - Fournier - Gatter) po močehnosti, Topham ali znamka Pini & Kai, nadalje jarem (Klotz-Spalt-Gatter) nov ali rabljen, ali dobroobranjen za brezhibno delo, dobaven takoj ali kasneje.

Ponudbe pod šifro "Fournier 889" na Blocknerjev anončni zavod, Zagreb, Jurjevska 31. Tel. 21-65.

Samostojen knjigovodja,

izvežbana starejša moč, oženjen, več dvojnega knjigovodstva in vseh pisarniških opravil se išče za veliko podjetje. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo "Slovenskega Naroda" pod "Samostojen 2496". 2496

Kupim večje količine na vagon: jelo-ve deske, material (gradja), late-kolje za vinograde, apno, oglje in pla-čani najvišje cene. Ponudbe pod Vla-dimir Iekov, Št. 2260, (Vojvodina).

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje povodom izgube svo-jega soproga, gospoda

FRANCA HUDOVERNIG

izrekam vsem sočuvstvujočim, kakor tudi mnogobrojnim udeležencem pogreba svojo najiskrenejšo zahvalo.

RADOVLJICA, 6. aprila 1920.

Zahvaljoča soproga Agneza Hudovernig roj. Millonig.



Ivan Splichal, davčni upravitelj v. p. naznanja v svojem in v imenu otrok Irme in Arnošta ter vseh ostalih sorodnikov in znancev prežalostno vest, da je njegova iskrenoljubljena, nepo-zabna soproga, oziroma mati, sestra in teta, gospa

Marija Splichal roj. Proj

včeraj dne 5. t. m. ob pol 10 uri zvečer po kratki mučni bolezni mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 7. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Spodnja Šiška, Planinska c. 190 na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo jo v blag spomin!

V Ljubljani, dne 6. aprila 1920.

Dve stropni soli boote morda prosti. Vprašanja pošto re-sitante "Lepo" Ljubljana. 2506

Mlad krojaški pomočnik išče mesta mojstru, če mogoče s hrano in stano-vanjem. Ponudbe na uprav. Slov. Na-roda pod "Krojaški pomočnik/2502"

2 hiši, 2 vili in 1 prstava v Lju-bljani naprodaj. Pojasnila pri P. Schastel, Me-stal trg 18, med 1 - 2 ure. 2486

Kupi se polnojarmentik (Voligatter). Ponudbe z na-tačnim opisom in ceno na "Imper" Krekov trg 10, Ljubljana. 2023

Sadni most iz mošankarjev 3000 ltr steršk, št. Jakob v Ruži. 2448

Samostalnega knjigovodja in samo-stalno korespondentinja, z močnej-šo močjo, sprejme takoj proti dobri plači Koroška Gospodarska družba. Zgledati se je v pisarni družbe v Ljubljani "Balkan". 2459

Išče se podkovski kovač in kolar, hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Vpraša se: Cesta na Kodel-jevo št. 8. 2468

Parna lokomobila.

Parna lokomobila 20 HP, rablje-na pa še dobro ohranjena, se kupi. Ponudbe na Neumana nasl. Čakovec, Medjimurje. 2444

Pozor!

Proda se mlin na veliki reki na Do-lenjskem v Sloveniji. Z velikansko vo-dno silo. Z visokimi bregovi. Leži tik ob žel. progi 15. min. od velike žel postaje. Pravno kakor nalašč za zgradbo elektr. centrale, tovarno i. t. d. Material: kamen in pesek na mestu v neizčrpni množini. Interesantom naslov pri upravi Slov. Naroda. 2375

Vinara

Fran Jakovac, Jaska, Hrvaška, priporoča pristane rdeča in bela vina po ugodni dnevni ceni 511

KONJAK

Pri slabosti valed starosti, težkočah v želodcu, pešanja moči, je

star vinski konjak pravo življenje vzbujajoče sredstvo. Dve politraki steklenici pošlje z zabojem vred kot zaporno blago za 80 K

Beneš Neril, pri Konjicah, Štajersko 1220

Odvetnik

Dr. Viljem Krejči

Je otvoril svojo odvetniško pisarno v

Ljubljani, Volkova ulica št. 5; 1. nadstropje.

Telefon št. 401. — Pošt. ček. rač. št. 11741.

Razpis služb.

Gerentstvo mestne občine Škofja Loka razpisuje službi občinskega tajnika in redarja, obenem slugo. Obe mesti je oddati takoj. Tajnik in redar dobiva sta-novanje v mestni hiši. Lastnoročno pisane prošnje z navedbo zahtevane plače vložiti je na podpisano gerentstvo najkasneje do 30. aprila 1920.

Gerentstvo mestne občine Škofja Loka

dne 2. aprila 1920. 2510

Hrvatska zemaljska banka d. d. Podružnica u Crikvenici

traži vrsnoga i samostalnog

dopisnika (dopisnicu)

koji je potpuno vješt hrvatskom i njemačkom jeziku u govoru i pismu. Nastup odmah, a plaća prema dogovoru. Ponude obložene sa svjedodžbama o dosadašnjem službovanju imaju se upravit na Hrvatsku zemaljsku Banku d. d. Podružnica u Crikvenici. 2509



Modni salon Stuchly - Maške

LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Ovovski trg 1.

Priporočam veliko izbiro najnovejših svilenih modelov, klobukov, čepce in slaničnikov za dame in dečke.

Popravila točno in ceno.

Veliki klobuki vodno v žlogi.

Št. 6740.

ref. X.

2490

Razglas.

V zmislu § 53. občinskega reda razglasa podpisani mestni magistrat, da so računski sklepi mestne občine za čas od 1. julija 1918 do 30. junija 1919 in sicer: mestnega zaklada, ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine, mestne pobotne vojašnice, mestne klavnice, mestnega vodovoda, amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila, mestne elektrarne, mestne planarne, mestnega pogrebnege zavoda, mestne zastavjalnice, mestne pri-prege in zaklada splošnih ustanov dogotovljeni ter bodo občanom 14 dni, t. j. od 1. do 15. aprila 1920 v prostorih mestnega knjigovodstva na vpogled.

O morebitnih ugovorih razsojal bo občinski svet.

Mestni magistrat Ljubljanski

dne 31. marca 1920.

Vzgojiteljica se išče za Ljubljano k trem otrokom, ki obiskujejo ljudsko šolo. Reflektira se samo na tuko, ki je zmožna nadzorovati otroke pri nalogah, ter je redoljubna in sama dobro vzgo-jena. Naslov v uprav. Slov. Naroda.

Koruzo

dobro in defektno pripravljeno torfina Gjorgje Grujić Zagreb Mikšica ul. 13.

Zajamčeno pristno spodnještajersko vino

belo in rdeče, letnik 1919, nudi na vagon po ceni od K 14.— naprej št. Mikša, Gabernik, Poljana.

Semena za vrh luber pet-til, solista pam, majaron, cvetice v najljepši izbiri na drbo in drobno pripravljene. Z. Komp., Ljubljana, Volkova ul. 13. 2064

Železne tručnice gozdne železnice

po enostavnem tekočem metru pet in pol ali sedem kilogramov težke, eventualno tudi na železnih svetlejših montirane, želimo kupiti za prenosne delovne in to v količini od jeden do pet vagonov. Ponudbe na: Brada Ja-meković trgovina drvom, Zagreb, Kučevićevo 4. 2415

Notarstvo kandidata, tudi začetnika, sprejme čim. preja notar v Ljubljani. Ponudbe pod "S. 2006" na upravništvo Sloven-skega Naroda. 2506

Ca pol vagona soli se proda v vre-čah po lastni ce-ni. Naslov pove upravništvo Sloven-skega Naroda. 2485

Režika, ki zna kuhati in dobro prat; perilo, mima in pobožna se išče za takoj. Pismene ponudbe na g. Zora Vasić, Zagreb, Illica 11. 2495

Gradnja in vilo poselitve z naj-mani 20 orali arondiranega sveta in gozda v Jugoslaviji se kupi takoj. Posredovalci izključni. Natančne pismene ponudbe na Julij pl. Silberner - Huebnerhofen, Zagreb, glavna pošta restant. 2493

Seno,

vsako množino, dobro konjsko razpošilja FRANC KINCL, št. Jur ob južni železnici. 2508

Registrirna blagajna

"National" št. 442 X za K 9999 v najboljšem stanu, je na ro daj. — Vprašanja na poštini predaj 53, Celje.

: Kolomaz :

loščilo, kremo za čevlje, pivlavo, črnilo itd. dobavlja Grazer Chemische Produkten-Fabrik Josef Laber, G. m. b. H. Graz, Karlauerstrasse 5. 2492

Tajca! Tajca!

Točni kupci smo za vsako količino postavljeno na švicarsko mejo. Resni pro-dajalci naj takoj pošljejo ponudbe na Jugoslavija d. d. Zürich, Zastup-stvo Maribor, Vranova 2.

Sprejmeta se takoj proti dobri plači:

korespondentinja, zmožna slov. in nemške korespon-dence, stenografije in strojepljaja, ter samostojna pisar. ženska moč, ki je izvežbana špecerijaska prodajalka in bi bila večja v občejanju s stranka-mi pri prodaji na debelo. — Ponudbe le prvovrstnih moči naj se vpošljejo na naslov: Ljubljana, poštni predaj št. 131. 2418

Oznaniilo.

Vsled prisilnega izгона iz svojih dosedanjih skladišč in prostorov na Gosposvetski cesti št. 2, v katerih sem celih 36 let vodil svojo veletrgovino, obveščam svoje cenjene trgovske prijatelje, da se poslej nahajajo moje pisarne in skladišča kakor tudi prostori "Jadrana" družbe s o. z. v svojih last-nih poslopih: Dunajska csa. št. 9.

Avugst Tomažič (v. A. Hartmann nasl.)

TRGOVCU

koji se želi etablirati ili svoje prostorije preurediti, nudjam uz umjerenju ojevu samo malo rabljeni, kompletni, elegantno, moderno i solidno gradjeni

dućanski namještaj

sa bogatim priborom, eventualno i pojedine djelove. Prikladno za drogerijsku, papirnicu, draguljarsku, parfumerijsku, delikatesnu ili špecerajsku radnju. Točan opis pismeno. Pod brojem "1111" na anončno ekspedicio Rudolf Moaze, Zagreb, Illica 21. 2491

Bez konkurencije! Bez konkurencije!

JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA PAPIRA

TELEF. BR. 6-38 GUSTAV SELJEMANN TELEF. BR. 6-38

Brzjavi: "Hr" Nikolićeva 3. ZAGREB "Nikolićeva ul. 3.

Nećemo li dobiti in bogato skladišče: raznih vrst papirja: listovnog, pisarnog, konceptnog, dokumentnog, konceptnog bolega itd. papirja za police (stolice) vopisnih in kanc. omotova, map, kateh in ostaloga v to stroku speda-jalnoga blaga.

Sveče 'Mira'

v omotih od kg,

kavo, modro galiko žigice, žveplo, koruzo, oves, moko

in ostale zemeljske proizvode ter plodine prodajajo samo na velika po zmernih cenah

Dumić, Gjivić, & Pitarević

Zagreb, Zrinjovac 15,

Podružnica: ZEMUN.

Int. Tel. 22-69.

POLDI WEISS naznanja v svojem in imenu svoje hčerke FINI vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je njen dragi soprog oz. oče gospod

Mihael Weiss

kovaški mojster, posez. in odbernik mestne hranil. v Ljubljani

danes 6. t. m. ob pol 4. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni, previden s tola-žili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki nepozabnega pokojnika se prepeljejo 8. t. m. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Konjušna ul. 13 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi trnovski.

Ljubljana, 6. aprila 1920.